

Št. 071

APRIL 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnična urednica:
Nina Vareško
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjić, Ana Breznik, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann, Anica Kozjek, Peter Kvac, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolić Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa
Fotografiji na ovitku:
Nada Žgank
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

 Naložba v vašo prihodnost
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsi drugačni
vsi enakopravni

[insp]

International
Network of
Street Papers

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

POMLADANSKO PO(S)PRAVLJANJE

foto: Nejc

Teta zima nam je vsem precej prizanesla. Vsaj glede tega se ne moremo preveč pritoževati. Sončni žarki, ki nas božajo, prinašajo s seboj vsaj obet lepših dni, če ne že bolj plodnih po finančni plati. Ker smo dobili novo vlado, ki je takoj vpeljala vprašljive spremembe, kot sta pravosodje in kultura, se sprašujem, kaj nam bodo prinesla prihodnja leta pod novo oblastjo. Ljubljanska opera in HK hokej na travi Moravske Toplice sedaj spadata pod isto ministrstvo, kar bo »sigurno« pripomoglo k razvitju obeh dejavnosti, poslanci so dobili nove prenosnike po ceni, ki se je ne bi sramoval niti g. Sandi Grubelič, tukaj pa podajam predlog, da »odslužene« podarijo društvom, katerim so prepotrebni in večinoma uporabljajo še predpotopne in tako ohranijo vsaj delček dostojanstva, ki so ga že zdavnaj nekam založili, kakor mnoge dokumente, ki jih ne najdejo. Drvimo proti poletju, zato se ne sekirajte preveč, ko boste poslušali novice o poslancih, ki niso bili nikoli dijaki, o plagiatih magisterijev in prodaji zdravil brez dovoljenj, saj se ne bo nič spremenilo, če si boste pulili lase, morda pa je vse le prvoaprilska šala. Če bi bili prava država EU, bi te osebe že vse končale na Zavodu za zaposlovanje. Ker pri nas spremembe niso na vidiku in institucija države živi mimo zakona, si prihranite nekaj soldov in si privoščite sproščujoče počitnice, da se do prihodnje zime nabijete z energijo in lažje prenesete vse afere, ki nas bodo pestile do konca leta. Vsem državljanom in državljankam želim, da si najdejo delo, ki človeku omogoča dostojno življenje v tej deželi med nebese in peklom, kjer hodijo ljudje. Kar pa je za nekoga pekel, so lahko za drugega nebesa. Za konec iz srca čestitam članom društva Kralji ulice Romanu in Ančki, ki sta na začetku marca povila sina, ter Alešu in Tanji, ki sta konec februarja dobila hčerkico. Želim jim, da se jim uresničijo vse skrite želje. Vam, dragi bralci, pa želim veliko sonca v vaših srcih, predvsem pa, da so se vam vaše osebne novoletne zaobljube uresničile.

Pozdravimo pomlad in se imejmo radi. *Cat te quiero!*

Jean Nikolić

foto: Žigažaga

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 DROBIŽ ALI KAJ DRUGEGA?
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 SOLIDARNOST
- 9 TATU ZGODBA
- 10 DANIJEL PRED ZAPRTIMI VRATI
- 11 PROBLEM BREZ MEJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 RAZGLEDNICE IZ BANGKOKA
- 19 OTROCI BREZ STATUSOV
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTA
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 BREZDOMSTVO IN SPOL
- 26 PODPIRAM!
- 27 GOGIJEVA KOLUMNA
- 27 LJUDSKA KUHA
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

SNEŽANA — SAŠA ČURČIĆ

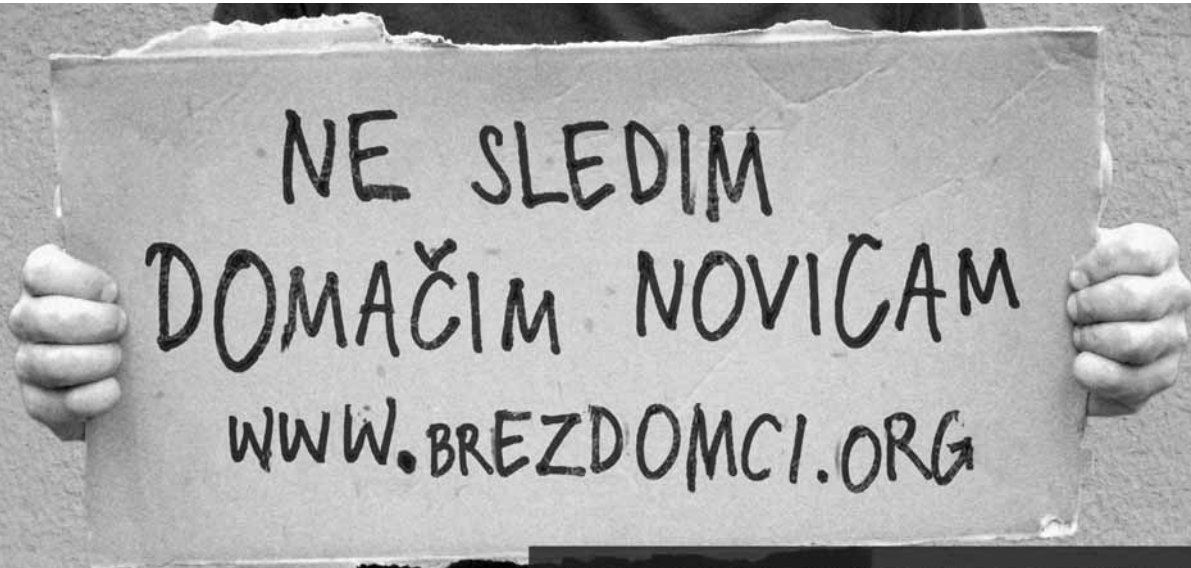
foto: osebni arhiv

Prihajam iz Vojvodine, kjer sem živela do svojega 19-ega leta. Takrat sem se odpravila v Berlin čuvat otroke, da nekaj zaslužim. Tam sem ostala dve leti, potem pa sem leta 1983 s trebuhom za kruhom odšla v Ljubljano. Prvo delo sem dobila v Medvodah, v nekem gostišču, in sicer v kuhinji. 3 mesece sem stanovala pri bratu, potem pa se mi je nasmehnili sreča in sem dobila stanovanje v Medvodah, kjer sem si sobo delila še z dvema puncama. Čez vikende sem z vlakom hodila na obiske v rojstni kraj. Ko sem prišla nazaj, so v moji sobi manjkale stvari. Najhuje mi je bilo, ko je nekega dne prišla v Ljubljano sestra in me prisilila, da sem podpisala papirje, s katerimi sem soglašala, da lahko ona proda našo rojstno hišo. Po tem se nisem več vrnila v rojstni kraj. Nič več me ne vleče tja, tudi s sestro nimava več stikov.

Brezdomka sem postala v času, ko sem živela skupaj s prijateljico, s katero se nisva dobro razumeli. Nekega dne sem kratko malo pobrala svoje stvari in odšla, brezdomka sem že več kot 10 let. Trenutno živim pri prijateljih, kjer plačujem najemnino, vendar nimam prostega vstopa v stanovanje, niti svojega ključa. Za preživetje prodajam časopis Kralji ulice. Moto: Življenje je kruto, ampak se ne dam in živim v upanju, da bo jutri boljši dan in da bo zvezda Danica moja sreča.

**NEKEGA DNE SEM KRATKOMALO POBRALA STVARI IN ODŠLA.
BREZDOMKA SEM ŽE 10 LET.**

03
KRALJI
ULICE

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

DROBIŽ ALI KAJ DRUGEGA?

Taša Žurena

04
KRALJI
ULICE

Biti klošar, ostati na cesti ali imeti raka ali ostati paraplegik ali oslepeti ... Vse to ima pod skupno črto izgubo življenja. Izgubo življenja, ki nam ob rojstvu pripada. Polno in normalno življenje. Vsem je isti imenovalec: življenje. Nekomu materialno, komu fizično. Ostati na cesti ni tragedija. Zakaj pa večina OSTANE na cesti, pa je vprašanje.

Na lep zimski dan sem odšla na sprehod. Ustavila sem se ob vrtcu, kjer so se igrali otroci. Eni so tekali mimo, eni so kričali, eni so cukali vzgojiteljico za rokav. Ustavila sem pogled ob dveh punčkah. Ema in Eva. Vzgojiteljica jima je naročila, naj pospravita grabljice in lončke. Sprva sta se obe obotavljali, Ema je celo stekla stran. Vzgojiteljica je obema rekla: »Zdajle pride mami! Hitro, hitro! Obe pospravita!«

Eva je nemudoma začela natančno pospravljati vse do zadnje lopatice in v parih minutah vse pospravila. Ema je decembra v prometni nesreči izgubila oba starša. Dedka in babice nima, poteka postopek za rejništvo ali nadaljnjo posvojitve. V sirotišnici ni igrač in tudi v šoli se ji bo to začelo poznati.

Pri človeku igra motiv ključno vlogo v življenju in pri premagovanju ovir. Kolikokrat smo slišali, da se vse da, da nič ni nemogoče. Je res tako težko najti službo, delati in se postaviti na noge? Prepričana sem, da je to prva misel, ki vam pride na pamet, ko vidite klošarja. »Pejt delat! Kaj fehtaš!« Drugače vas bom vprašala. Prepričana sem namreč, da ste tudi eden tistih ljudi, ki se imate za napredne in intelektualne in se strinjate, da denar ni vse in da se nekaterih stvari ne da kupiti. Točno te stvari, ki so neprecenljive in so nujne za naša življenja, so klošarji izgubili. H komu se vračate, ko greste domov? Kdo vas čaka? Brez koga ne morete, ko se vam kaj zgodi in bi o tem nujno potrebovali mnenje ali pogovor? Za koga bi umrli? S kom delite srečo, počitnice in darila? Ob kom se počutite zaželene in sprejete? Vse to so motivi in gonila vaših življenj. Verjamem tudi, da radi pogledate ameriški film, ki prikazuje, kako bogataš zapusti pomemben sestanek in steče v objem čistilke, v katero se je zaljublil. Verjamem, da ste na njeni strani in je za vas takšno dejanje edino pravilno. Prijatelji nam dajo občutek, da smo sprejeti, družina občutek podpore in varnosti, partnerji možnost ustvarjanja lastnega gnezda in najboljši prijatelji do konca naših dni ... Ko dobite plačo, jo je 50 % za druge. Če ne za otroke, pa za rojstne dneve, za počitnice s kolegico ali partnerjem, in če ne to, pač samo za stroške, ti stroški pa so navsezadnje vaša družina. Ljudje smo socialna bitja. In že Vikingi so spoznali, da je človek človeku v veselje.

Vzemimo preprost primer, da vse to v življenju izgubite. Veste, klošarji nimajo ničesar drugega, kot sami sebe. Zakaj bi delal? Za koga? Ožigosani so že tako ali tako. Morda boste uvideli ironijo v tem, da so oni socialno in družbeno izločeni, ampak

večina je z družbo zaključila in so se izločili iz nje, ko so sprejeli svojo usodo. Nisem še slišala, da bi klošar ubil koga ali naredil nezaslišano kriminalno dejanje, bolj verjetno, da so se nad njim znašale mlade skupine nestrpnosti. Ker tisti, ki so preponosni, da bi kompletno propadli, in v življenju nimajo pomembnih stvari, ki sem vam jih prej naštel, kot naše gonilo, te najdemo med statistiko, kot tiste, ki so naredili samomor ob praznikih. Vzrok? Osamljenost. Stiska. Po mojem so klošarji dejansko borci, se zapijejo, ampak s štrikom pa ne bodo odšli iz tega sveta. Ponujam vam zgolj dejanska dejstva.

Primerov, ko je imel človek že od nekdaj nesrečo, slabo vzgojo, bil neuspešen, potem pa vse izgubil in pristal na cesti, niti ne omenjam. Pri njih vzbuditi motiv je še težje. Verjetno nikoli niso imeli vere vase, samozavesti ali vsaj enega pozitivnega dogodka, ki bi jih spominjal, da se da in da je življenje lepo. In tukaj se namenimo iskati rešitev? Da se klošar zaljubi, ustvari družino, najde partnerja, se pobere? No, ljubezen je vsemogočna in obstajajo takšni primeri, vendar pravljic ne ponujam. Bolj se osredotočam na začetni primer, ki je recimo služba. Tu pa se srečamo z družbo, ki te ljudi zaničuje, postrani gleda, ne odobrava in skratka stigmatizira. Če bi bili manj stigmatizirani, bi si našli veliko podpore, veliko ljudi in mogoče bi bilo marsikaj lažje. Stigmatizacija se kaže na vseh področjih. Pri navezovanju novih prijateljstev, službenih sodelavcih, partnerjih, najemodajalcih ... Ozaveščanje je najučinkovitejša borba proti tabujem in stigmatizaciji. Razumevanje in dojetje širita um in naprednost. S tem so pri vas poskušali že od majhnih nog. Kar spomnite se ... Ko so medicinske sestre izobraževale o spolnosti in nam predavale ... Pa v resnici ni treba biti devica do poroke, mar ne? Princesa Diana se je rokovala z bolniki z aidsom in kar naenkrat je bilo to svetu sprejemljivo. No, za klošarje je veliko bolj enostavno. Verjamem pa, da se zdi nepredstavljivo. In strinjam se s tem, da bo vedno procent tistih, ki bodo obupali. Tako, kot je res, da reveži vedno bodo in tega ni moč izkoreniniti. Lahko pa to bistveno zmanjšamo. Če sprejmete to dejstvo ali ne, je začaran krog treba pretrgati. In tu vstopite vi. Če ste delodajalec, ga sprejmite. Če ste mimoidoči, mu ponudite sendvič ali drobiž. Če ste sosed, ki ga poznate, mu namenite spoštljiv pogovor, ponudite mu možnost, da ste mu prijatelj. Če vam gre na živce, da gre to, kar date, za alkohol, prav. Imate dve izbiri. Če ne boste vi, bo dal pa nekdo drug. S tem niste ničesar rešili. Če pa ima za alkohol, enkrat bo prišel na točko ali se ozdravi in se pobere ali pa crkne. Grdo rečeno, ampak življenje je učiteljica. In eni dejansko zberejo moč šele na najnižji točki. So pa tudi ljudje, ki v življenju ne potrebujejo nikogar. Imajo službe, imajo vse in so vedno sami. Ostale odbijajo stran. Sigurno poznate kakega. Če bi lahko dobili njihovo cepivo, bi bilo to to. Ja, egoizem bi bil zdravilo.

Donald Trump je nekoč rekel: *I'm a believer in second chances.* Ste tudi vi?

Maja Klemenčič

TVOJE ŽIVLJENJE

NA SVETU SI, DA GLEDAŠ S SRCEM,
PODARJAŠ NASMEHE OSAMLJENIM LJUDEM,
VSEM, KI V TEMI TAVAJO POD SONCEM,
Z LUČJO IŠČEJO OSAMLJEN OBJEM.

NA SVETU SI, DA SLIŠIŠ JOK
VSEH TISTIH, KI JIH USODA PESTI,
SAJ VEŠ, KAKO JE POMLADNI ROŽI,
KI KLIJE IZ ZEMLJE, A JO MRAZ MÔRI.

NA SVETU SI, DA ODREŽEŠ KOS KRUHA
LAČNEMU, KI V BEDI LE SMRT SI ŽELI,
DOBROTA, KI JO NOSIŠ V SEBI,
NAJ KOT PLAMEN ZAGORI.

KATARINA KALABA

Jeklena tema
težkega neba
ugrabila mi je duha ...
V solze ujete
zle misli
utirajo poti,
puščajo sledi ...

Sandra

foto: Žigažaga

Meglen dan

Danes je meglen in žalosten dan,
sončen ni, je bolj zaspan,
a nate mislim vsak dan.
Kako si? Kaj te teži?
Dobro bi bilo,
da se jutri dobiva in vidiva.

Smiljana

Upanje

Ljudje na obrobju senc,
duh in duša,
izrinjeni iz preprostosti,
izgubljeni v barvi palet,
vrženi v svet,
ki vlada mu norma
vsakršnega norca,
edini svetilnik,
upanje besede.

Ange

Prišel bo sodbe dan

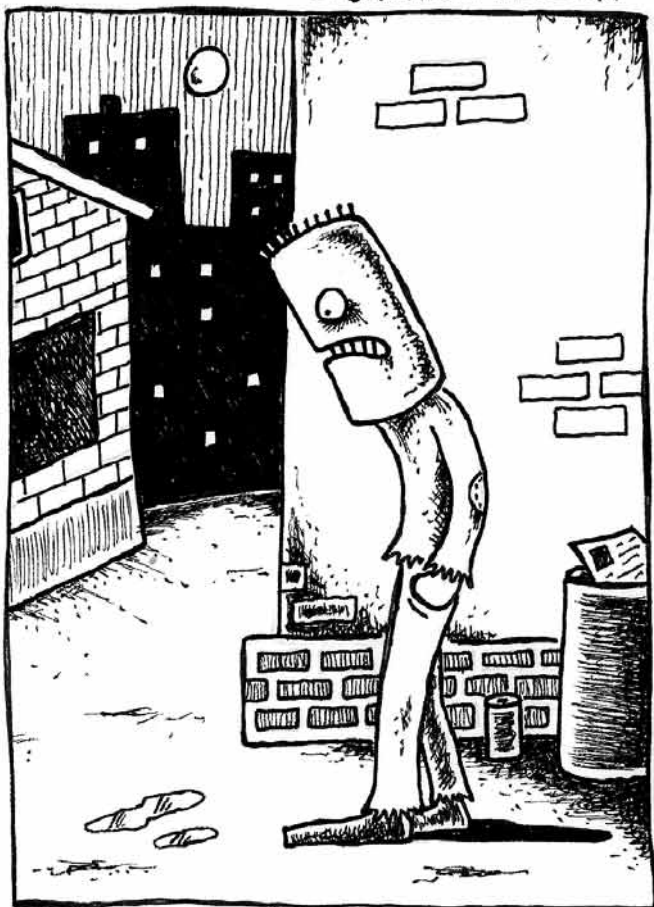
Prišel bo sodbe dan,
poslednje zlo pregnano bo s sveta,
še skrivanje hudiča bo zaman
in s pekla le gorečega,
kot pes preklet bo ta izgnan!

Pripravite se vsi slabiči,
morilci vi, ki šibke izkoriščate,
za mastne pare strupa zrak prodajate,
kot virus krive vere za nevedne širite,
poražen vaš bo um krivični!

Se Bog povzpел bo dol z neba,
požgal imetje bo tatu, orožje srda,
vojne in krivice v pišu vetra bo zasul,
ličila snobov bo s krvjo obarval,
zlagane maske mrtvih lutk potrgal!

Bojte se duhovno zaostali,
če vašo le podobo bo krasil škrlat,
ponižnemu bo sonca luč gorela,
ko mrtvem sledil bo vsak bogat,
le v duhu zlat postal boš ti junak!

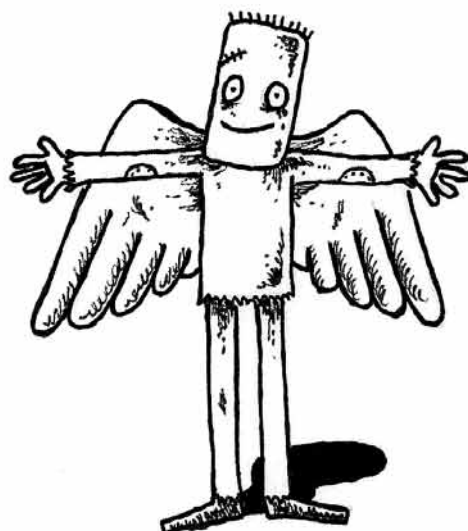
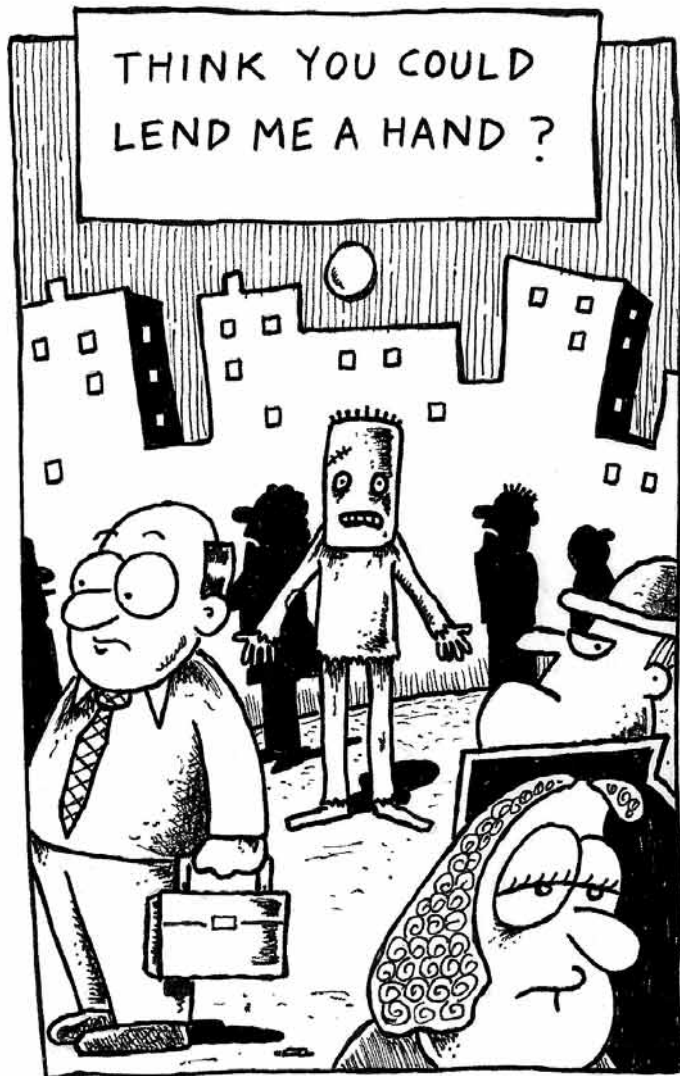
Gwen

NOT EVERYBODY
CAN SEE ME

BUT YOU CAN, RIGHT ?

THINK YOU COULD
LEND ME A HAND ?

SEE, THESE STAINS
ON MY WINGS
WON'T COME OFF....

SLOVENSKA FILANTROPIJA: KJE SO DOBRE NOVICE?

Slovenska filantropija ob 20. obletnici obstajanja in delovanja organizira niz javnih razprav. Prva od njih se je dotaknila dobrih novic oz. manjka le-teh. Zakaj? Slišali smo odgovore: ker je svet slaba novica; ker je tržna vrednost negativnih novic večja kot pozitivnih; ker je klasifikacija novic pri nas birokratska; ker so novice podrejene marketingu; ker je novica odraz novinarja; ker so solidarnost, sočutje in pomoč zapostavljene novice. Publika ni bila tiho: ker ne znamo pisati dobrih novic; ker smo dobrih novic premalo lačni; ker novice obravnavamo preveč ekstremistično; ker so parametri novic že predolgo nespremenjeni. Želje slovenskih filantropov niso ostale neizgovorjene: potrebno je več novic o delovanju NVO, o dobrih dejanjih in uvajanje novih dejavnosti v medije. Za konec pa še cvetka od neznanca v drugi vrsti: oglaševanja čez deset let ne bo več; za kar mu je cela dvorana zaploskala.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

07
KRALJE
ULICE

NA POMOČ! IŠČEM DOBRO NOVICO.

foto: Lojze Smole

Kot za stavo že dalj časa iščem nekaj, čemur bi lahko rekli dobra in pozitivna novica. Sploh kdo ve, kaj to je? Prižgem TV: nesreče, politične in gospodarske spletke, katastrofe, protesti, krivice ... Lovi me depresija! Časopisa sploh odpreti ne upam več, toliko hudega je v njem. Le kot sled se včasih pojavi kaka zgodbica, ki bi lahko bila lepa novica: nekomu se recimo poskuša pomagati v nesreči. Vse seveda z večjim ali manjšim medijskim pompom. A to ni nujno slabo, če je seveda iskreno. Edine lepe novice se znajdejo v mojem poštnem nabiralniku in TV reklamah. Kupi reklam, ki ponujajo sanje, najlepše, najboljše, najugodnejše. A te sanje je treba plačati. Ne pravim pa, da se mi ne dogajajo tudi lepe stvari. Vračajo mi vero v življenje. Mnogo jih je, takih vsakdanjih, a vseeno dragocenih. Vendar kako jih napisati? Sem danes že podelil kak nasmeh? Odločil sem se, da Vas prosim za pomoč, ko niti ta zaresni novinarji na kongresu, ki ga je organizirala Slovenska

filantropija sredi februarja v Mestnem muzeju, ne znajo povedati, kaj je to dobra novica. Eden trdi, da dobre novic sploh ne obstajajo, drugi noče o njih niti slišati, ker naj bi bil svet itak umazan in grd. Le ena izjema med uglednimi novinarji se v svojem časopisu nekako trudi obdržati pri življenju rubriko s pozitivnimi novicami (ob prizanesljivemu nasmihanju njenih kolegov za okroglo mizo).

Človek bi pomislil, da bodo glede na temo razprave KJE SO DOBRE NOVICE združili moči in poiskali odgovor, kaj so to lepe novice, a se zgodi ravno nasprotno. Sprejem izziv in jim pojasnim, da sem za razliko od njih verjetno iz drugega planeta, ki pozna tudi kaj lepega. Prav nesramno neposreden bom: preleni so ali premalo sposobni, da bi napisali tudi kaj lepega. Cel primer, ko jim je, mogoče istim novinarjem, predsednik dr. Türk predlagal, naj vključijo v svoje medije tudi določeno kvoto dobrih novic, a so se mu ti samo prizanesljivo smehljali in se sarkastično šalili, češ bomo pa slabe novice spremenili v kaj dobrega, pa bo. To dovolj zgovorno pove svoje. Po svoje je res, da je slabo (negativno) novico še najlažje napisati. Ponujajo se kar same in rastejo kot gobe po dežju. Za dobro (pozitivno) novico pa se je treba še kako potruditi. Če pogledam samo nekaj desetletij star časopis, vidim, da nekoč so obstajale dobre novice. Najmanj toliko jih je bilo kot slabih. A kam so šle? Zato še naprej iščem svojo dobro novico. Za najboljšo konkretno dobro novico (ali odgovor na vprašanje, kaj bi radi brali v KU) ponujam enoletno naročnino na Kralje ulice, v drugi kategoriji pa polletno naročnino ...

Svet je res videti kot pol kozarca vode. Eden ga bo videl na pol praznega in vedno mu bo kaj manjkalo. Drugi bo videl taisti kozarec na pol poln. Cenil bo tisto, kar v tem kozarcu je. Svet se zato ne bo spremenil. Bo pa zato lahko (videti) za kak drobec boljši.

Lojze Smole

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 24. DEL

08
KRALJI
ULICE

Po tisti noči sem bil tako prestrašen, kot nikoli doslej. Spraševal sem se, kakšne bolezni sem zaradi ene nespametne noči lahko staknil. Nuše sem se izogibal in ji v eni svojih pijanih epizod napisal zelo krut SMS. Naslednji dan me je klicala. Ne vem, zakaj sem se sploh oglasil. Njen glas je bil sprva jezen, nakar so jezo zamenjale solze. Opravičevala se mi je za vse, nazadnje tudi za to, da me ljubi. Ob teh besedah me je streslo. Kakšen idiot sem! Zaradi neutemeljenega strahu pred nečim, kar verjetno sploh ne obstaja, sem prizadel osebo, ki mi poleg sestre ta trenutek pomeni vse. Ob tem me je tako močno zbolelo, da sem se tega občutka prestrašil, saj sem se zavedal, da tudi jaz ljubim njo. Po dolgem času sem imel nekoga, s katerim sem delil solze in smeh, in kaj ti jaz, kreten, naredim? Prizadane tistega, ki mi daje moč, da zjutraj vstanem iz postelje! V tistih treznih trenutkih, ko sem bil sam s seboj, sem se spraševal, koliko strank je imela danes, koliko moških je danes poljubila. Ob tem so me zalile solze, saj sem vedel, da tega ne morem sprejeti, vedel pa sem tudi, da je ne morem spremeniti. Nisem sposoben preživljati obeh, tudi če bi jo prepričal, da preneha s prostitucijo. Obstajal pa je še en problem – Arif. On je ne bi kar tako spustil iz svojih krempljev, saj je pred nedavnim izgubil eno izmed stanovanj in s tem tri dekleta, ki so tam delala, saj je ena od strank vse skupaj prijavila policiji. To je bilo seveda pred legalizacijo prostitucije. Zalotil sem se, da ne morem nehati misliti nanjo. Pogrešal sem njen smeh, pogrešal njene solze, saj sem bil edini, ki jih je brisal. Pogrešal sem najine sprehode, saj sem se kljub svojim občutkom izogibal stika z njo. Ob tem me je prevečala taka bolečina, da jo je celo alkohol lahko le delno odplaknil. Ampak prej ko slej se strezniš in iščeš odgovore, ki jih je odnesel veter, kakor pravi neka pesem. Ko bi le lahko ušel, ustavil ta veter in našel odgovor, ki ga potrebujem, odgovor, kako kljub vsemu biti srečen. Veter je ne glede na vse pihal še naprej. Ni minil dan, da me ne bi klicala vsaj desetkrat, na stotine SMS-ov, ki mi jih je poslala, je ostalo neprebranih. Nekega dne, ko sem imel liter vina že za sabo in sem taval

Lea Mihalič

po Tivoliju, sem na eni od najinih klopc zagledal Nušo. Njen pogled je bil izgubljen v daljavi. Obstal sem. Ne vem, kaj je bilo krivo, ali moji občutki do nje ali bolečina, ampak zazdelo se mi je, da sonce sije samo na njene zlate lase. V tistem trenutku se je obrnila in me zagledala.

Marko Nakrič

SOLIDARNOST

Takrat je bil čas revolucij. Na Poljskem se je zgodila Solidarnost in njej je bil leta 1982 posvečen koncert v Ljubljani. Seveda ni šlo, da ne bi bil zraven. Toda spet so bili problemi. Sicer pa, ti hudičevi problemi so bili pri meni vedno prisotni. Preko kolega sem dobil originalno majico iz Poljske in ko sem dan pred koncertom šel v njej od doma, sem bil, kot zakleto in kot bi me čakali, spet njihov – miličniški. Včasih sem se prav spraševal, če ne čakajo le mene, če nimajo le mene za tarčo. Ja, ti mošćanski miličniki so me prav oboževali (kot da nimajo drugega dela). Vedno je bil vsega kriv Taubi. Ali pa ne, vendar tega še danes ne vem in vem, da ne bom nikoli izvedel. Toda, saj je vseeno – ti časi so minili. Vrnimo pa se raje na koncert. Po žurki z miličniki sem prišel nazaj domov, in ko bi moral zvečer na koncert, mi je oče

zagrozil in me hotel udariti, češ da ne smem. Pri nas doma je bilo spet kritično, sam Bog ve, zakaj, saj nisem hotel nič pregrešnega – le zabave sem si želel, iti na koncert. Star sem bil 16 let in sem ga zagrabil za roko. »Nikoli več me ne boš tepel!« Leta kasneje je izjavil, da je takrat v mojih očeh videl, da ga nikoli ne bom udaril. In prav je imel, pa ne le njega. Saj ni potrebno fizično obračunavati, da dosežeš to, kar si želiš. Toda na koncert sem vseeno šel. Z miličniki pa, takrat, moram priznati, je bilo še nežno, potem pa vedno manj. Počasi so jih zamenjali kriminalisti s Prešernove, a o tem v naslednjih zgodbah – kajti oni so bili vse manj nežni in prijazni.

Taubi

TATU ZGODBA

Kot že rečeno, so tatuiji prelomnice ali bolje rečeno obdobja v mojem življenju. Tokrat bi dodal še ta dva:

ZVEZDA

Pomeni mi mojo življenjsko revolucijo in je nastala, ko sem se prvič očistil droge. Takrat sem živel pri stricu in teti, ki sta me tudi peljala k tatu mojstru, da mi je naredil ta tatu.

NOGA – KITAJSKI ZNAK ZA ODLOČNOST

Pri 20-ih letih sva s punco začela živeti skupaj, v najemniškem stanovanju, s svojim avtom in službama. Takrat sva se šla tudi skupaj tetovirati in nastal je tale znak za odločnost.

Rok Štergelj

JAZ IN TISTI V MENI SE PREREKATA O DETOKSU

Glavo imam full puhasto! Kot vato ... Ali smetano ... Razlika je le v tem, da je smetana sladka ... Če samo pomislim na ta usran lajf, mi gre na kozlanje. Pa tudi tega ni več treba. Dva Jaza v meni pa se spet prepirata. Najbrž bom res bruhal. Spet ... Črvi v trebuhu se plazijo, plazijo, plazijo ... Bolje bi bilo v postelji; samo – kaj pa vem, mogoče bo tam še slabše?! Umazan sem. Moral bi pod tuš, ampak šejkam se tako močno, da komaj stojim. Ob podpori včasih celo shodim. Najbolj se mi tresejo roke, ki jih ne morem nikakor umiti. Švicam. Full smrdim sebi, kaj šele drugim! Mikica je mokra. Pod pazduho, na hrbtu, prsih. Flaša pred mano je prazna. Grem v hladilnik po novo. Obe roki rabim, da jo sploh lahko dvignem. Shit! Mogoče mi pa le uspe ... JA! Zbral sem ves pogum in moč in ... uspelo mi je! Flaša je tu. »Odpri!« Tako. Ampak kam me bo to pripeljalo? Nazadnje bom jamral v grozi lastnih izmučenih živcev. Drek! Krasno, ne?! Prva dva dni je v redu. Potem je slabše. Trpiš in nekaj spiješ. Vendar je cena vedno višja, zanjo pa dobiš vedno manj. Dokler ne prideš do tega, ko ne dobiš čisto NIČ! Razen slabosti! Po tem pokličeš samega sebe. »Pazi, prihajam!«. Ampak ni te več. Odšel si. Mogoče pa si še tukaj? »Ja, tukaj sem!« »Daj no vstani!« No, pa se mi je posrečilo. Končno. VSTAL SEM! Po glavi se mi je rolal stavek Neila Armstronga o majhnem koraku zanj in velikem za človeštvo ...

Od hladilnika sem se spravil nazaj h kavču. Zdaj klečim poleg, obraz imam zakopan v dlaneh in jokam. Molim in se sam sebi gnusim! Tretjerazredni pijanec, ki se smili in obenem gnusi sam sebi. H komu hudiča sploh molim? Če zdrav človek moli, je to vera. Pijanec moli, ker je presran! K vragu molitev! Evo, tak svet sem si naredil. Naredil sem ga čisto sam. In ne morem se izgovarjati na druge ali na družino, saj so mi nudili vse, samo da bi nehal s tem sranjem, ki mi je obrnilo svet na glavo. Ne! Postavi se na noge in kaj spij. Natočim si kozarec. Komaj kakšno kapljico sem polil. Spet ne vem, če bom prenesel, ne da bi bruhal. Tako. Zdaj se počasi dvigni. Počasi!!! Ne preveč naenkrat! Kull! Postaja mi toplo, no ja, topleje. Ko bi se vsaj nehal potiti! Flaša pa je že spet prazna. Zdaj pa previdno ... Priti moram v sobo. Še požirek za na pot? Ne! Prav, kakor rečeš! Iz hladilnika vzamem novo flašo za tolažbo – da se bom imel česa veseliti, ko pridem v sobo. V hladno posteljo. Če mi uspe priti do tja, imam pravico do majhne nagrade, mar ne?!

Damjana

H KOMU ALI ČEMU PRISTOPI ČLOVEK SAMODEJNO, POVE O NJEM VEČ, KOT PA VSE, KAR TAISTI ČLOVEK NAREDI ZATEM.

JURIJ KUNAVER

DANIJEL PRED ZAPRTIMI VRATI

foto: Lojze Smole

010
KRALJI
ULICE

Danijel Spasojevič: protestnik, upornik, hoče doseči nekaj svojega, biti pomemben, ugleden, spoštovan ...? Je ubog invalid, potreben pomoči, usmiljenja, je prezahteven, izsiljuje ali morda zahteva preveč? Išče pomilovanje? Ga je mar potrebno grajati oziroma črtiti? Kaj od tega je res?

To bi si človek lahko mislil, ko ga gledaš ali bereš ali se mu celo pridružiš v njegovem boju za svoj prostorček pod soncem. A se slika, ko se mu malo približaš, hitro razblini. Moram priznati, da mi je bil do srečanja z njim, svet invalidov precej tuj, neprivačen, nedosegljiv in nedojemljiv. Morda ker nisem vedel, kako se približati in sprejeti takega človeka. Morda tudi zaradi podzavestnega strahu, da bi bil lahko na njegovem mestu tudi sam. Kdo ve. Danijel je človek, za katerega si upam trditi, da ga preprosto ne moreš sprejemati drugače, kot da ga imaš rad. Bister, odprt in, rekel bi, vsestranski. Za razliko od mnogih ti on najprej prisluhne, preden kaj pove. Silno redek dar. Že ob samem srečanju z njim v

rehabilitacijskem centru Soča je razorožil moje predstave in občutke, da je samo nebogljjen in pomoči potreben invalid. Spoznal sem, da je kljub hudim fizičnim omejitvam nadvse deloven in aktiven človek, umetnik in predvsem skromen, a značajan. Odločen je peljati in razvijati svoje delo tudi vnaprej. To mu veliko pomeni. Pomeni mu življenje. Pa bi si človek mislil: saj se še po nosu ne more popraskati sam, če ga zasrbi.

Zato me nikakor ne čudi, da ima toliko prijateljev, podpornikov in zaveznikov. Pri tem mi hodi pred oči misel iz knjige Mali princ, ko lisica Malemu princu, potem ko jo je udomačil, reče takole: »Če hoče človek dobro videti, mora gledati tudi s srcem. Bistvo ostane očem nevidno.« Da, Danijel ima tako srce. Daje več, kot rabi zase. In ne potrebuje veliko. Najgloblje me je ganilo to, da je bil zadovoljen celo z začasno posteljo v negovalni bolnici v Ljubljani. Pravi: »Če res ne gre drugače, sem zadovoljen tudi s tem.« Kako preprosto in zgovorno. Res lahko le upamo, da je to samo začasna rešitev. Vreden je je.

Da, to so heroji današnjega časa. Heroji z veliko začetnico. Neka, prav tako distrofična, ženska je mama, povsem normalno živi in ima družino. Z nekaj pomoči, ki je seveda nujna. Zakaj bi moral biti Danijel prikrajšan za človeka vredno življenje? Ni mi jasno. In, verjemite, to nista osamljena primera, ki na svojstven način človeku nazorno vračata vero v življenje. Danijel se bori tudi zato, da njega in njemu podobne ne bi še bolj spravljali

nekam s poti, proč od oči.

Vsekakor mi ni jasno, zakaj so v današnjem času že za vsakega posameznika posebej potrebne prave medijske vojne, skoraj revolucije ali demonstracije, ko se znajdemo v težavah. Te so se v preteklosti, v še neravno davni zgodovini, smatrale kot samoumevno rešljive. Ne, to ni samo gospodarska kriza in zategovanje pasov. Prava kriza je pravzaprav v naših glavah. Razčlovečili smo se in izolirali v kletke lastnih interesov. A upanje ostaja! Med nami so še vedno ljudje, ki gledajo tudi s srcem. Niso samo invalidi, kot je Danijel. Najdejo se tudi med brezdomci, ljudmi s težavami v duševnem zdravju in še marsikaterimi posamezniki na robu družbe. Skrivajo se celo med t. i. »normalnimi« ljudmi. Veste, naučijo nas lahko, da spet postanemo ljudje. Zgraditi moramo mostove med temi vašimi-našimi svetovi, in to na obeh bregovih prepado, ki nas ločujejo. Drugače ne gre! Srečamo se lahko samo na sredini. Šele takrat bomo zmagali. Iz lastnih izkušenj vem, kako se lahko maščuje podiranje mostov za sabo. Morda se res že predolgo trudim sam kakega tudi zgraditi. To so sanje našega Danijela, mene in še marsikoga. Graditi mostove. Gradimo jih skupaj. A sveta vseeno ne bomo spremenili. Bo pa zagotovo malo boljši in celo lepši. Kaj mislite? Morajo to res biti samo neizpolnjene sanje? Mislim, da ne!

Lojze Smole

PROTEST PRED DRUŠTVOM DISTROFIKOV

V petek, 10. 2. 2012, smo aktivisti gibanja 15o, podporniki pravic hendikepiranih in hendikepirani sami protestirali pred Društvom distrofikov, kjer si Boris Šušteršič, imenovan tudi invalidski multifunkcionar, polni žepe na račun članov društva. Eden izmed članov je tudi 26-letni Danijel, ki že nekaj let plačuje članarino društvu, ki naj bi mu pomagalo z osebno asistenco ter nastanitvijo. Za Danijela je skrbela mama, ki je hudo zbolela, zato so Danijela odpeljali v rehabilitacijski center Soča. Vendar pa tam lahko ostane le do 16. februarja. Bajе morajo skrbeti za pretočnost ljudi. Šušteršič pravi, da v Ljubljani ni prostih kapacitet za Danijela, čeprav razpolaga z ogromnim številom stanovanj. Nekaj jih je tudi v isti stavbi kakor Društvo distrofikov, kjer naj bi Šušteršič nameščal tudi nečlane, torej nehendikepirane ljudi. Boris Šušteršič pa ni le direktor Društva distrofikov. Čeprav gre za invalidsko

upokojenega človeka s polovičnim delovnim časom, so njegove funkcije naslednje: direktor birografike Bori d. o. o., direktor doma Dva topola Izola, predsednik Društva distrofikov Slovenije, predsednik ZIPS-a (Zavoda invalidskih podjetij Slovenije), državni svetnik za področje socialnega varstva, podpredsednik sveta vlade RS za invalide, predsednik NSIOS-a (član upravnega odbora NSIOS), član sveta FIHO (predsednik komisije za pripravo aktov FIHO), predsednik nadzornega sveta Loterije Slovenije. Loterija Slovenije vsako leto nameni organizaciji FIHO (Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji) kar 20 milijonov evrov. FIHO nato ta denar razdeli med invalidske organizacije in društva. Pri tem se mora držati kriterijev, ki jih vsako leto zastavi NSIOS (Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije), torej komu bo šel denar in koliko.

Verjeli ali ne, pa si je Boris Šušteršič utrdil položaj v prav vseh omenjenih organizacijah. Ni samo glavni nadzornik Loterije Slovenije, torej nadzornik nad 20 milijoni evrov, ampak tudi kot predsednik NSIOS-a svetuje, kako se bo ta denar delil. Poleg tega, kot član sveta FIHO, končno sprejme kriterije za delitev milijonov, naposled pa ta denar še dobi, kot edini uradni zastopnik društva distrofikov. Ali je torej Boris Šušteršič zvest interesom invalidov ali kakšnim drugim interesom? O tem se je hotel z njim pogovoriti Danijel, ki je naletel na zaprta vrata. Zadnji protestniki smo pred vrati vztrajali do štirih popoldne, a se je Šušteršič do zadnjega skrival za njimi. Celo v času uradnih ur med 11. in 13. uro ni hotel govoriti z nami, niti dovoliti

članoma Danijelu in Martini vstopa v javne prostore lastnega društva. Seveda se nismo dali. Zato smo vztrajno »sedeli« na zvoncu. Očitno jim je to kmalu prekipelo, saj so se poslužili druge poti, kako se nas znebiti poleg ignoriranja. Poklicali so policijo in jim podali lažno prijavo. Nekomu naj bi zlomili nos, čeprav so bila vrata ves čas zaklenjena, protest pa je bil vseskozi sneman, saj se nam je pridružilo tudi kar nekaj novinarjev. Odgovorni so že kar nekaj let slepi za koruptivne posle Borisa Šušteršiča. Sedaj so slepi za Danijelovo zgodbo. Vendar Danijel nima toliko časa.

Miša Hrib

PROBLEM BREZ MEJA

Trenutna dejstva o mestu:

Hong Kong je eno izmed najbolj svobodnih in dinamičnih gospodarstev na svetu.

Borza v Hong Kongu je tretja največja borza na svetu v tržnem kapitalizmu.

Trg delnic v privatnem lastništvu v Hong Kongu je eden največjih in najbolj likvidnih trgov v regiji.

Bančni sistem je trden in javnega dolga praktično ni.

Največji center tveganih kapitalnih vlaganj v Aziji.

Drugi največji vir direktnih investicij v Aziji.

Drugi največji izvoznik elektronskih izdelkov na svetu.

V Hong Kongu so porabili 40 milijonov hk dolarjev za pirotehnična sredstva za otvoritev nedavnih iger vzhodne Azije.

Hong Kong je eno najbolj gosto poseljenih mest na svetu. Sedem milijonov ljudi živi v povprečju na 39-ih kvadratnih metrih.

V Hong Kongu so dohodki najbolj neenakomerno razporejeni med vsemi razvitimi svetovnimi gospodarstvi.

Končno je bila vpeljana minimalna plača, ki znaša 28 hk dolarjev na uro.

Za proslavo kitajskega novega leta 22. 1. 2012 so porabili 8.8 milijonov hk dolarjev za pirotehnična sredstva.

Urad za socialno skrbstvo v Hong Kongu poroča o povečanem številu brezdomcev v zadnjih nekaj letih.

Eden od razlogov za to je, da ljudje, ki so zgubili službe zaradi finančne krize, ne morejo plačevati najemnin, odplačevati kreditov, družine pa ne zmorejo skrbeti za starejše, oslabele ali prizadete sorodnike. Posledično so nekateri družinski člani, ki so prej preživljali dneve in noči na ulicah in prosili za hrano ali denar kot vir dodatnega zaslужka, primorani zapustiti svoje družine, da jim ne bi bili v breme. Zdaj ti ljudje živijo v kartonastih škatlah, spijo pred trgovinami, pod nadvozi ali stopnišči, ter zbirajo raznorazno embalažo, s katero si lahko olajšajo bivanje ali jo prodajo reciklažnim obratom za drobiž.

Drug razlog za stanje so rastoči stroški najemnin in slab dohodek v tej (pre)gosto poseljeni metropoli.

Zaskrbnjuje, da na tem območju ni nobenih močnih organizacij ali sredstev, ki bi zagotavljale pomoč registriranim brezdomcem ali ljudem v ekstremni revščini in tako vsaj malenkostno izboljšale njihov položaj.

Žalostno je tudi to ekstremno razmerje med revščino in bogastvom, ki sobiva neposredno eno zraven drugega.

Luksuzni nakupovalni centri so nabito polni od jutra do večera, medtem ko revni prosjačijo zraven dvigal in prehodov.

Med nakupovalnimi centri so narejeni zaprti prehodi, da

kupcem ni potrebno stopati iz klimatiziranih nakupovalnih centrov v ekstremno vročino in vlago, ki tu vlada devet mesecev na leto. Kako je potem spati na prostem in živeti na ulicah v takšnih pogojih, ko je človek v svojih oblačilih konstantno premočen zaradi vlage ali tropskih nalivov? Poleg tega je bila letošnja zima ena najhladnejših v zgodovini.

Na nek način je Hong Kong v zadnjih dvajsetih letih gospodarsko napredoval ekstremno hitro. K temu so pripomogli njegova strateška lega in vedno bolj odprt tržni in finančni sistem. Če posameznik v tem neizprosno konkurenčnem kapitalizmu ni naravnano zgolj k osebnim koristi, zlahka pade iz družbenega sistema in konča v verigi služb brez določene minimalne plače (le-ta v Hong Kongu za nekvalificirane delavce namreč ni določena); kot alternativo tej izbiri pa se je treba le malo ozreti po ulicah.

Na kakšni poti je torej Hong Kong? Po eni strani je vznemirljivo in energično mesto z dobro zaposlitveno mrežo, mnogimi prednostmi in gospodarsko rastjo ter mnogimi kvalificiranimi priseljenci z vsega sveta, ki odlično zaslužijo. Po drugi strani pa se zvišuje število brezdomcev, ki imajo zelo nizke možnosti, da bi se vključili (nazaj) v družbo, in družin z nizkimi dohodki, ki pošiljajo svoje družinske člane prosjačit na ulice, da bi zmogli plačati najemnino. Med vsem tem razkošjem Hong Konga so revni praktično nevidni.

Stefano Leonardi

foto: Stefano Leonardi

NEKAJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 6. DEL

Na odprtem oddelku Psihiatrične bolnice Begunje sem se kmalu spoprijateljil z nekaterimi sotrpini, ki jim je, tako kot meni, smeh pomenil izhod iz problemov in od dejstva, da smo na kraju, kjer nihče izmed nas najraje ne bi bil. Iz dneva v dan sem zrl v tiste prazne poglede, ki so za zmeraj izgubili smisel obstoja. Bili so tudi trenutki, ko ti srce zaigra, saj vidiš, da je nekomu uspelo v boju z zahrbtno boleznijo, bili pa so tudi trenutki, ko te je zbolelo, ko si spoznal, da za nekoga ni upanja. Vso bedo okoli mene je zapolnjevalo upanje, da bo kmalu bolje, da se bom rešil prekletega alkohola. Kar malce težko se je bilo sprijazniti z dejstvom, da ne bom nikoli več smel seči po alkoholu. In seveda neizmerni strah, da tega ne bom zmogel. Končno je napočil dan mojega sprejema na oddelku A. Že pred tem so se pojavili dvomi o mojih motivih za zdravljenje, češ ali si to res želim ali pa je to le nekaj, da se za nekaj časa izognem ulici. Spet me je prijelo, da vse pošljem k vragu in zapustim tudi ta, od boga pozabljen kraj. Nisem, ker sem moral vsem in predvsem sebi dokazati, da to zmorem, da lahko ostanem trezen. Na oddelku sem bil sprejet 6. 6. Še dobro, da nisem bil sprejet ob šestih – 666, hudičevo število. Če sem na odprtem oddelku umiral od dolgega in prebral na tone knjig, to na A oddelku ni bilo mogoče. Že minuto po sprejemu sem se priključil programu, ki se je ravno odvijal. Spoznal sem, da je urnik razen sobotnih popoldnevov in nedelj zapolnjen s terapevtskim

programom, in sicer predvsem s teorijo, s spoznavanjem alkohola in posledic zlorabe na telo in življenje na splošno. Ne vem, kaj sem od zdravljenja pričakoval, saj sem od zunaj in predvsem v bolnici sami slišal veliko slabega o A oddelku. Mislil sem, da oddelku vodi gestapo, ampak na koncu sem spoznal, da sem bolan in da je to smer, v katero moram iti. Sprijazniti se z dejstvom, da je odvisnost od alkohola bolezen, je bilo zame težko. Še na odprtem oddelku sem bil prepričan, da me neupravičeno kličejo pacient, saj razen milijontih izpraznjenih steklenic z mano ni bilo nič narobe.

Marko Nakrič

IZBRISAN, 4. (ZADNJI) DEL

Znanec, ki je prišel iz zapora, mi je razložil, da ima v Stražišču pri Kranju v najemu bunker, ker se pač ukvarja z glasbo (bobna). Od srede januarja pa do konca avgusta 2011 sem živel in spal z bobnarjem skupine VUDU, ki je še edina živa priča. Dokaz številka ena je šparovček iz leta 1975, ki sem ga pustil na naslovu CSD Planina pred odhodom v Remar, dokaz številka dve so ping pong loparji, dokaz številka tri pa spisek števil in naslovov iz leta 2006. Strip iz kolekcije Mikijev zabavnik mi je vrnil prav on, iz naslova Labirint, Sejmišče 4. Ker je njegov oče iz Vrnograča (BIH), sva skupaj kupila Renault Clio in prvič po razpadu Jugoslavije sem obiskal prijazno, a ranjeno Bosno ter bil z njim na morju v Istri (Balle-Valle), kjer je imel koncert. Po nekaj dnevih resnega premisleka (sem se pri starosti 38 let) odločil, da zapustim Kranj in tako na prvi šolski dan prišel v Ljubljano, na Kralje ulice. Prav tu sem izvedel za sestre Misijonarke ljubezni in pri njih preživel nepozabne tri mesece, kar pomeni, da sem prezimil na toplem. Vsako sredo hodim na rekreacijo (nogomet) v balon za Bežigradom, ki deluje v okviru športne sekcije. Zadnja dva meseca spim v zapuščeni hiši brez elektrike, toda zahvala gre tistim, ki mi pomagajo na tak ali drugačen način, da bom preživel še eno zimo. Naj želje za naslednje ure, dneve, mesece in leta ostanejo moja skrivnost. Hvala Kraljem ulice za objavo moje žalostne, a resnične zgodbe.

Gorazd Globočnik

BREZDOMEČ

Brez sledi je pot,
po kateri hodiš ti;
žalosten pogled,
v očeh solza ti žari.
Brez ovinkov cesta
v tvoji glavi.
Ti si kralj smetišč
in potuješ vedno sam.
Niso bogatije tvoja prva misel,
reke in travnike edino rad bi videl.
Hodiš kar naprej in ne vidiš konca.
Ti si kralj ulice
in potuješ vedno sam.

Jani

STAREC IN PES

Starec sem sam ...
prišlo mi je na misel:
morda bi mi pes zapolnil
praznino životarjenja ...
Našel sem ga na cesti.
Bil je umazan in lačen.
Pobožal sem ga.
Sledil mi je brez strahu.
Zdaj je to moj pes.
Pogovarjam se z njim,
v odgovor mi obližne roko.
Fido, jutri ne bova imela več hrane,
pokojnina je pošla,
morava počakati novo, mu rečem.
Dočkala sva težko pričakovani dan.
Čakam v vrsti z drugimi,
z oguljeno knjižico v roki.
Fido zadovoljno cvili.
Ve, da se bova danes najedla do sitega.
Prišla je zima.
Moja izba je mrzla, brez ognja.
Stiska se k meni in me greje.
Pomlad naju je rešila, objeta
ob zahvalnici soncu.

V srcu pa se mi vedno
znova poraja molitev:
hvala, o Gospod,
ker si ustvaril PSA!

Maria Monti
Iz italijanščine prevedla Marta K. Kohn

AGROLJUBEZENSKA

Božal bil v transu sem tvoje obline,
ko ti si sortirala lanske kolone.
Spominjam se živo že toliko let,
ko nesla si tri krvavice v klet.
Da zvesta si bova, takrat si mi rekla,
ko prascu s trebuha drobovje si vlekla.

V mislih že slišal poročni sem zvonec, ko čutil je prasec, da bliža se konec. Rekel sem stotič, kako te mam rad, ko ravno sem prascu zarezal pod vrat. Ljubim te bolj kot premožno kraljico, ko daješ na olje si cvrēt pečenico.

Na prsih se tvojih pogled moj napase, najraje ob dnevih, ko kuhaš klobase. Na jutro, k' je naša telica skotila, vzajemno ljubezen sva si obljubila.

In kmalu zapletla sva se v prepir, ravno ko šli smo pobirat krompir. Začela sva eden na drugega vpit', tudi ob dnevih, ko šli smo kosit.

Jaz sem te zmerjal s kurbo, prasico, ko s srpom ti žela si ječmen, pšenico. Ti si pa rekla mi: »Vrag naj te vzame,« ko s travnika nesel sem šesti koš slame.

Kmalu, kot se dogaja že često, s kmetije odšla si za vedno v mesto.

Dušan D. Ožbolt

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PETEK TRINAJSTEGA

Okoli dvanajstih ravno začnem prodajati Kralje pred trgovino Mercator nasproti sodniškega parka, ko zaslišim, da je nekdo pošteno pritisnil na plin. V tistem ko pogledam proti cesti, zaslišim strašen pok, posledica česar je bila, da je avto zbil peško. Le-ta je nepremično ležala na tleh kakih 10 minut in pomislil sem, da je preminila, nato pa se je le začela »oglašati«. Kasneje sem izvedel, da je utrpela hude poškodbe glave. Nekaj podobnega se je zgodilo na dan začetka SP v nogometu (prav tako je bil to petek trinajstega!), ko je vlak treščil v avto in ga potiskal pred sabo kakih 100 metrov. Žal tista voznica nesreče ni preživela. Zakaj sploh pišem o tem? Morda sem na te stvari še posebej občutljiv, ker mi je avto povozil mami, ki je prav tako umrla na kraju nesreče.

Stripi

UVAJANJE

Sem eden izmed treh uvajalcev novih kandidatov za prodajalce. Društvo je namreč uvedlo nov način za sprejemanje novih kandidatov v vrste prodajalcev. Prej je lahko kdor koli, ki je izrazil to željo, takoj dobil izkaznico prodajalcev in začel prodajati. Ampak z večanjem števila prodajalcev so se začele pojavljati kršitve pravil prodaje časopisa. Zato so se na društvu odločili za sistem uvajanja novih prodajalcev. Novinec najprej opravi razgovor s predstavnikom prodajalcev, ki mu razloži pravila in odgovornosti prodaje. Nato gre na teren z izkušenim prodajalcem – uvajalcem. In šele nato lahko dobi izkaznico, tri brezplačne izvode in en Stripnik. Vsak nadaljnji izvod stane 50 centov. Na ta način postane polnopravni član prodajalcev.

Na mrzel, zelo mrzel ponedeljek sem uvajal novega prodajalca. Uvajanje poteka tako, da mu najprej razložim, kako je najbolj pomembno, da si pri prodaji prijazen, vljuden in korekten. Časopisa se nikakor ne sme vsiljevati in pod nobenim pogojem poleg žicati. Potem pa me kandidat opazuje pri prodaji in še on poizkusi, pri čemer ga sam opazujem, po potrebi tudi svetujem. Omenjenemu novincu je šlo zelo dobro od rok in v roku ene ure, kolikor traja uvajanje, sva zaslužila vsak 5 eur. Neka gospa nama je celo kupila sendviča in v sosednji gostilni plačala čaj. Hvala gospa, saj veste, katera ste.

Perice

PEJT DELAT!

So dnevi, ko se sprašujem, zakaj so ljudje tako sovražno nastrojeni do nas, prodajalcev Kraljev. Saj navsezadnje samo skušamo preživeti v tem krutem svetu in nam Kralji pomenijo izhod iz brezupa in stradanja. Navajen sem že vseh tistih grdih pogledov, opazk in že legendarnega: »Pejt delat!« Saj delam! Prodajam Kralje! Ali taka oseba stopi do kioska in trafikantu zavpije: »Pejt delat!« Saj tudi tam lahko kupiš časopis. Mislim, da ne. Tovrstne opazke skušam preslišati, vendar je včasih tega vseeno preveč in ne morem kaj, da ne izrečem kake kletvice, seveda polglasno, nikoli

v obraz dotičnega srboriteža. Nek dan pride, tako kot vsak dan, mimo možakar, ki me sicer vedno pozdravi, tokrat pa me grdo pogleda in zasika: »Delat pejt! Dobro veš, kaj mislim.« Njegova reakcija me je presenetila, tako da sem še nekaj ur preklinjal njegovo otroško bundo, ki jo nosi že več let. Mislim sem si: »Delaš, pa nimaš za bundo!« Tisti dan sem imel še nekaj takih soočenj, tako da sem raje zaključil s prodajo in odšel proti domu, saj ga navsezadnje imam.

Marko Nakrič

DELO KOT VSAKO DRUGO

Stranka sreča mene, prodajalca, in me vpraša, zakaj to počnem. Odgovorim ji, da zato ker se ne morem nobenemu drugemu več opravičiti. Dobivam pač denarno socialno pomoč in nočem, da bi vsi mislili, da v življenju nič ne naredim. Pa tudi zato, ker si moram priskrbeti kos kruha, da lahko preživim. Dobim 230 evrov, s katerimi moram plačati sobo, da ravno ne spim na cesti. Stranka me vpraša: »Zakaj pa ne grete delat?« »Saj ne ležim, ampak prodajam Kralje ulice, da lahko preživim.«

Milan Končina

BANKOMAT

Kjer prodajam, se v neposredni bližini nahaja tudi bankomat. Velikokrat sem že slišala zgodbi, kako so ljudje enostavno pozabili denar v bankomatu. Jaz seveda nimam te sreče, da bi bila srečna najditeljica, prav tako mi tudi ni čisto jasno, kako je sploh možno, da nekdo gre dvignit denar, potem pa vzame kartico, denar pa pusti. No, med prodajo nisem posvečala pozornosti ljudem, ki so nekoliko vstran uporabljali bankomat. Čez nekaj časa pa pristopi mlajša ženska in mi v roke potisne 10 €. Hočem ji dopovedati, da nimam dovolj denarja za vračilo, saj sem komaj začela prodajati; ona pa mi reče, naj ga kar obdržim, saj je denar našla v bankomatu. Mislim, halo, stala sem čisto blizu, pa tega nisem opazila. Hvala torej tistemu, ki je denar pustil oziroma točneje pozabil tam, saj sem ga bila nekaj deležna tudi sama.

Anistella

POTOVALNA AGENCIJA SOCIO CELJE

foto: arhiv KU

014
KRALJI
ULICE

Ne, to ni ta prava turistična agencija, lahko pa bi bila. Suzi, Zdenka, Romina in Igor, meni je žal, ampak če ne bi napisal tega, naši brezdomski nogometaši ne bi vedeli, kaj vse lahko doživiš kot reprezentant slovenske brezdomske reprezentance. Pa začnimo od začetka. Slovenska reprezentanca je bila povabljen v Zagreb na nogometni turnir skupaj s predstavniki republike BiH, HRV in za povrh ekipo mesta Zagreb. Naš selektor Igor Zupančič je imel kar precejšnje težave pri sestavi ekipe, saj poškodbe, pa tudi obveznosti brezdomcev do svojih rednih donatorjev pri žicanju, niso kar tako. Za lepe dogodivščine na poti v Zagreb in do hotela na Sljemenu je poskrbel že naš šofer Chris in to takoj, ko smo prestopili slovensko-hrvaško mejo. Ob vsej ljubeznivosti hrvaških carinikov in željah, naj se imamo lepo pri njih, smo sami poskrbeli, da naredimo sceno na meji, kajti naš šofer ni našel ključev od kombija. Ko so nas spustili naprej, so cariniki presenečeni opazovali, kako se sami gremo carinike, saj smo besno iskali ključke. Hrvaški carinik se nam je ves bled približal in rekel: »Fantje, saj tako temeljitega pregleda pa res ni treba! Če bomo rabili kaj carinikov v pomoč, pa nas le pokličite.« Ne boste verjeli, ampak naše punce so s selektorjem vred poskrbele, da nam ni bilo dolgčas. Zavod Socio, ki ob vseh

siceršnjih obveznostih skrbi tudi za nogometno reprezentanco brezdomcev, se je odločil, da nam razkaže Sljeme z vseh mogočih koncev in to v nočnih urah. Imam vprašanje, ki bi bilo vredno vsaj 1000 €. Koliko časa potrebuješ, da prideš iz centra Celja do vrha Sljemena? Če nameravate naslednjo zimo tja smučat, pridite na Kralje in vam bomo povedali za vsa parkirišča na Sljemenu, če pa ste slučajno bliže Celju, pa kar na Zavod Socio. Tudi tam vam bodo lahko postregli s temi informacijami. Po zelo doooooolgi poti smo končno prispeli na cilj, godba, ki nam je nameravala odigrati himno, pa je seveda že odšla. Gostitelji so poskrbeli, da nismo bili lačni in lepe zahvale gredo RK in gostiteljem, ki so se res potrudili, da bi nam bilo lepo. Končno pa pride na vrsto tudi tema, o kateri sem se odločil pisati – nogomet. Igralci, ki smo že bili na svetovnem prvenstvu v nogometu in nekateri, ki bodo morda letos, smo se res borili za Slovenijo v prvi tekmi in selektor je preizkusil nove moči. Seveda ni šlo brez starih mačkov, toda proti Hrvaški smo bili malce prekratki. Sledila je tekma proti ekipi mesta Zagreb za tretje mesto. Naš vratar Elvis, ki je bil tudi najboljši vratar turnirja, je zavzeto reševal napake nas, igralcev, toda Zagreb je povedel z 1:0. Nikakor nismo mogli izenačiti, toda prišle so naše minute. Takoj na začetku drugega polčasa smo v eni minuti dali dva gola, Zagrebčani pa so začeli z grobo igro, ampak tudi mi nismo bili ravno nežni. Niso nam mogli do živega in tako smo osvojili tretje mesto. Imeli smo tudi najboljšega golmana, kot že omenjeno, in menim, da smo solidno izpolnili svojo nalogo. Moram pa malce okarati selektorje, ki so sodili tekme. Malo bolje boste morali soditi. Morda mi v želji po zmagi res pretiravamo, vi pa preveč tolerirate prekrške. Za zaključek moram povedati, da smo za pot domov porabili precej manj časa. In še rezultati:

1. BiH
2. Hrvaška
3. Slovenija
4. Mesto Zagreb

Selektor Darko Majtan

ČAS LUČI

20.2. smo v prostorih dnevnega centra otvorili fotografsko razstavo Petra Pitambarja Pangerca z naslovom Luči. Avtor je o njej povedal:

»Do ideje za razstavo sem prišel v poznih nočnih urah, ko ni nikjer nobene luči. Svetlobe na splošno manjka, torej je potrebno zapolniti praznino. Hkrati mi ne da miru dejstvo, da smo tudi ljudje stebri svetlobe. Le na svetlobi se razživimo, le v njej uspešno in zdravo funkcioniramo. Zato je ta razstava vnašanje luči v temo zime in njeno depro. V temo ljudi, temo src in duše. Poleg tega z razstavo raziskujem oblike in skulpture svetlobe, ki se nahajajo v najpreprostejši žarnici in njenih odsevih. Moje fotografije so igra leč v fotoaparatu in fotonov; fotonov, ki so sposobni vsebovati informacijo in oblikovati like, oblike luči.«

Peter Pitambar Pangerc

foto: Zbirana

ODISEJADA SIMFONIJE V DEF MOLU

Kot se spodobi za novo predstavo, so OdPisani začeli s ponovitvami, ena od teh je bila odigrana trinajstega marca v Dijaškem domu Ivana Cankarja. OdPisani so zopet presenetili. V gledališkem listu pravijo, da le s sanjami in upanjem gradimo boljšo prihodnost. Sama pa bi poleg tega izpostavila nekaj prizorov. Ljudje eno in isto stvar ponavljamo dneve, tedne in leta, ne samo poklicno. S tem mislim namreč na vzorce, ki jih v sebi ne moremo pretrgati oziroma so del nas. Ta prizor je bil natančno odigran nekje na začetku in predstavlja simboliko človeka-stroja. Izpostavila bi tudi prizor v fitnesu, ki naj bi prikazal osvajanje lepote, pri čemer je prisoten že skoraj paničen strah pred odvečnimi centimetri na telesu. Dotaknila se me je tudi scena z dedkom, očetom in sinom, med katerimi komunikacija kar ne steče. Še več, sploh se ne slišijo med sabo. Vse pa je odigrano s popolno koncentracijo ter gibom, igralci so skratka zelo uigrani. V končnem prizoru nosijo maske, ki meni predstavljajo dvoličnost ljudi, s katero se kažejo svetu, ali pa tudi skrivnosti, ki jih vsi

Fotografija iz vaj skupine OdPisani

nosimo v sebi. Odlika tega gledališča je ubranost, simfonija pa je gledalčev vtis, ki ga začuti in odnese s seboj domov.

Barbara Jozelj

KLOPCA POD SVOBODNIMI SONCEM

Radijska oddaja Klopca pod svobodnim soncem obravnava različne vidike brezdomstva ter socialne izključenosti in je na sporedu na Radiu Študent, vsako drugo nedeljo v mesecu ob 20h.

Ideja o oddaji se je porodila lansko poletje, prvi vstop v eter pa je bil novembra. Od takrat do danes smo ustvarili pet oddaj, eno na mesec. Špiker in vodja je Rok Pibernik, pri pripravi pa mu pomagata Žiga Novak in Iztok Koren.

Vsaka oddaja traja pol ure in obravnava določen vidik brezdomstva oz. določeno temo ter z njo povezano problematiko. Sestavlja jo nekaj stalnih rubrik – »stritšimfo«, kjer se predvajajo krajše izjave in anekdote iz ulice; intervju s strokovnjakom iz določenega področja (profesorji, strokovni delavci, zdravniki, policija itd.) ter pogovor v živo z gostom, katerega se izbere glede na obravnavano temo in ki lahko o le-tej iz prve roke poda največ zanimivih informacij ter slikovitih primerov.

Do sedaj smo govorili o različnih definicijah brezdomstva, o pravici do stanovanja, absurdnosti 9. in 10. člena zakona o javnem redu in miru (prepoved beračenja in spanja na javnih mestih), o ženskah brezdomkah, prilogah v prvi noči na cesti ter o stigmatiziranosti brezdomcev.

V strokovnih intervjujih so sodelovali dr. Špela Razpotnik iz Pedagoške fakultete, Vesna Leskošek iz Fakultete za socialno delo, Eli Zamernik iz društva Stigma ter Anja Pirec Samsoni iz Zavetišča za brezdomce Kranj.

V prihodnje imamo še v načrtu obdelati »brezdomce z domom«, brezdomne geje in lezbijke, se poglobiti v povprečen dan povprečnega brezdomca, predstaviti sanje brezdomcev, se dotakniti teme starševstva in brezdomstva, raziskati, koliko približno »zaslužijo« brezdomci na povprečen dan, raziskati stanovanjsko situacijo in problematiko v Sloveniji, pregledati še ostalo brezdomsko sceno po Sloveniji in njene značilnosti, predstaviti življenje brezdomnih parov, pregledati organizirano beračenje, se dotakniti vprašanja nasilja, duševnega zdravja med brezdomci, narediti pregled delovanja nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z brezdomsko problematiko, ter še mnoge druge vidike in teme povezane z brezdomstvom. Ustvarjalci oddaje se redno dobivamo na mesečnih sestankih, kjer se odločamo, katero temo bomo obdelali in glede na to naredimo koncept oddaje, predvidimo, kdo bi lahko bil

gost, kako, kje in od koga bomo zbirali anekdote in izjave za rubriko »stritšimfo« ter s katerim strokovnjakom bi naredili intervju. Sestavljanje oddaje zmerom prežema dobršna mera improvizacije ter veliko časa visenja na ulici in v dnevnih centrih za brezdomce, kjer se išče potencialne sodelujoče. Namen oddaje je dati glas in medijski prostor brezdomcem in brezdomkam, da sami iz prve roke povejo, kakšno je njihovo življenje, kakšne imajo strategije preživetja, da spregovorijo o vzrokih za svoje brezdomstvo in svojih željah ter sami predlagajo, kako bi lahko izboljšali delovanje služb, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko. S pošiljanjem takšnih sporočil v javnost se razbijajo stereotipne predstave in predsodki ljudi do brezdomcev in obenem povečuje strpnost ter razumevanje za njihove probleme. Med drugim pa se tudi zbirajo dragocene informacije za morebitne nadaljnje analize, na podlagi katerih bi se lahko izboljševalo delovanje različnih socialnih služb, ki so namenjene reševanju tovrstne problematike.

K poslušanju Klopce pod svobodnim soncem na Radiu Študent vsako drugo nedeljo v mesecu ob 20h ste vabljeni vsi in uho vas naj ne boli!

Iztok Koren

ZGODBE O KOLESIH

logo oblikovala: Katja Bizjak

POPRAVILO PRASTAREGA, URADNO »NEPOPRAVLJIVEGA« FAVORITA

016
KRALJE
ULICE

Bojan: Imel sem prastarega favorita. To je bila priznana češka znamka lahkega športnega kolesa. Dele teh koles so pred (vsaj) 40-imi leti uvažali v Jugoslavijo in jih (menda) potem v tovarni Rog sestavljali. Mojega favorita sem vozil leta in leta in ga vmes praktično nisem negoval. Letos poleti pa sem se povsem običajno usedel nanj in naredilo je ... plenk plenk plenk. Počile so tri »špice« (po slovensko napere), obroč kolesa (»feltna«) se je zvil in začel drsati ob gumici zavor. Kolo je postalo osmičasto (»ohtar«). Snel sem ga in ga poskusil z nekakšnim posebnim ključem nastaviti, a glej ga zlomka, kolo je postajalo vedno bolj zvito. Čez nekaj dni sem srečal prijatelja Rika, ki je – kot gotovo že veste – kolesarski entuziast in ga prosil za pomoč.

Škrbaste, spraskane zareze na zobniku

Riko: Takoj sem opazil, da so počile napere na »napačni« strani. To pomeni, da kolesu nisem mogel kar na ulici zamenjati naper. Potrebno je bilo namreč najprej sneti zobnik, zato sva šla najprej k Bojanu na čaj. Tam sva zadnje kolo odvila, da ga odnesem domov in popravim. Da bi se Bojan lahko vseeno vozil s kolesom, sva na njegovega favorita namontirala nadomestno zadnje

kolo z jeklenim obročem. Originalni obroč sem odnesel domov, naslednji dan pa šel v trgovino po nov set naper. Ko sem se vrnil domov, sem ugotovil, da mi je prodajalec dal napačne, prekratke napere. Vrnil sem se v trgovino, zamenjal napere za druge, prave dolžine, nato pa doma ugotovil, da ključa za odvijanje tako starega zobnika nimam več. Še huje, zarezi na zobniku, kamor naj bi zataknil ključ (če bi ga sploh imel), sta bili škrbasti (poškodovani) ... Očitno se je nekoč nekdo že lotil odvijanja zobnika po metodi »dleta in kladiva«, pa mu ni uspelo (Bojan: To nisem bil jaz ... Riko: A kako naj ti verjamem?).

Bojan: Klical sem Rika in ga vprašal, kaj je s kolesom. Bil je v zadregi in rekel, da ne ve, kaj naj stori, ker nima pravega ključa za zobnik.

Riko: V soboto sem se odpravil na svoj priljubljeni servis, kjer pa ta dan ni bilo izkušenega serviserja, zato sem kolo pustil tam. V torek, ko sem spet prišel na servis, sem izvedel, da se tega zobnika nikakor ne da odviti, ponujali pa so mi nov zobnik za 12 €. Takoj mi je prišlo na misel, da če bodo zamenjati starega z novim, bodo morali najprej odviti starega ... za kar pa so rekli, da se ne da narediti. Zato sem odnesel kolo domov ... in dolgo časa ... kakšen mesec nisem vedel, kaj z njim narediti. Vedel sem, da sem doslej še za vse take izzive našel rešitev ... a čas je tekel, jaz pa nisem vedel, kaj naj. Ves čas sem o tem po malem razmišljal, vedoč da, se bo slej ko prej pojavila rešitev. Po obdobju inkubacije se je vendarle rodila ideja.

Bojan: Vmes sem obupal in Rika nisem več klical.

Riko: Nekega petka popoldne sem –

Matica, ki je bila tako zbrušena, da se je prilegala škrbastemu zobniku

po napornem tednu v službi – začel z delom. Vzel sem največjo železno matico, kar sem jih našel doma, in jo s kotno brusilko zbrusil (z večkratnim poskušanjem in popravljanjem) tako, da je nalegla v škrbine na zobniku. Da ne bi med odvijanjem zdrsnila iz škrbin, sem skozi pesto kolesa in matico vstavil os, na vsako stran dal podložko (glej sliko) in z dvema dodatnima maticama na osi stisnil zbrušeno matico k zobniku. Veliko (zbrušeno) matico sem nato vpel v primež, zagrabil obroč kolesa in ga poskušal odviti v levo. Matica je zagrabila, malo je zaškrtila in zobnik se je začel odvijati in se po pol obrata spet ustavil. Moral sem malo odviti eno matico na osi, da je dopustila zobniku (skupaj z zbrušeno matico), da se odmakne od kolesa. To je bila ključna inovacija, ostalo pa je bila rutina.

Bojan: In zdaj tukaj pije čaj in piševa to zgodbo. Toda – kje je moje kolo?

Riko: Nisem ga še prinesel, moram ga najprej pofotkati za Kralje ulice.

Bojan in Riko

TUDI DO MENE JE IMELA NEKA GOSPA SOVRAŽNI GOVOR. REKLA JE: »NEHAJ GA ŽLAMPATI!«

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

MALI TRAVEN, VELIKE SKRBI

monika.buhancic@kraljiulice.org

foto: žigazga

Mali traven je četrti mesec po vrsti in njegovo ime izhaja iz latinske besede *aperire*. *Aperire* preprosto pomeni odpreti, odpira. In res, če pogledate okoli sebe, se narava dejansko odpira ljudem, živalim, celemu svetu in bivanju. Vse se nekako prebujajo in občutek je dober. Ljudje in narava vemo, da se pričinja nov cikel življenja. Sonce je vedno močnejše in vedno dlje nam sveti in nas greje. Vse se obrača k toplemu in dobremu. Zakaj potem ljudje ne znamo boljše uporabljati besedico *aperire*? Ko se ozrem naokoli, kaj hitro uvidim, da na ljudi niti vsemogočno sonce nima enakega efekta. Živimo v času, ko nas takšne stvari preprosto ne navdajajo več z veseljem. Za veselje potrebujemo vedno več, in ko tisto nekaj dobimo, se takoj najde nekaj drugega, kar nam manjka, in začarani krog je sklenjen. Potem se po sklenjeni črti samo še vrtimo v krogu. Pa naokoli. Konca ni nikjer. Ravno sedaj, ko to pišem, mi je bilo sporočeno, da je Mestna občina Koper (MOK) objavila Javni razpis za sofinanciranje programov socialnega varstva in samo upamo lahko, da bo Dnevni center DBI, ki – mimogrede – brez kakršnih koli sredstev države ali občine deluje že od 18. maja 2011, torej skoraj eno leto, dobil kakšno drobtinico podpore. Dokazali smo vse tisto, kar nam je bilo leta očitano. Češ, brezdomni niso za v mestno jedro in podobne globokoumne razlage. DBI deluje v samem centru mesta, le nekaj korakov od UE in MOK, gledališča, osrednje knjižnice, pa pravzaprav nihče ne ve, da smo tam. No, ljudje, ki se zanimajo za tovrstne programe in društva, že vedo, kje se nahajamo, ampak nihče ne ve, da so brezdomni njihovi sosedi zato, ker se, glej ga zlomka, čisto zlijejo z okoljem. Nimajo rogov, ne parkljev, nimajo treh oces in niti ne, kot veli predsodek, ne razgrajajo vsak trenutek svojega zavoženega in pijanega ali zadetega življenja. Najboljše od vsega se mi zdi ravno to – da smo v centru mesta in smo se tako lepo infiltrirali med vse nestrpnne malomeščane, da nas niti opazijo ne, ker pričakujejo, da bodo brezdomni izstopali že po svoji nenaravni zunanosti, kot nekakšne prikazni iz horror filma. Ko boste, dragi moji bralci in bralke, prebirali te vrstice, bo naša usoda glede finančne pomoči lokalne skupnosti že zapečaten. Samo upam lahko, da vam bom v naslednjem javljanju lahko poročala pozitivne izide in dodala kakšen fini načrt za leto 2012. Teh imamo res ogromno, a kaj, ko se kot vedno vse ustavi pri prekletem denarju. Nevladniki, ki smo pripravljeni delati, bi morali prejemati sredstva za

svoje delovanje iz nekakšnega socio sklada in za sredstva nam ne bi bilo treba lesti po kolenih. Ko pa jih končno dobimo, se utapljamo v papirologiji in tisoč in enem poročilu. Žena predsednika društva se že tedne utaplja v enem in istem poročilu za neko gospo na Ministrstvu za kulturo, ki si je zapicila v glavo, da bo iskala dlako v jajcu. In tako si že tedne vzajemno pošiljata po elektronski pošti poročilo, ki se vrača kot bumerang, ker vselej nekaj manjka (česar pri prvem vračilu ni omenila), in potem vse od začetka. Poročilo sem, poročilo s prilogami tja in tako je (naša) predsednikova žena postala profesionalna dopisovalka. Naj niti ne omenim, da ves ta čas nanjo čaka sto in eno opravilo, vezano na tekoče stvari v društvu. In na koncu je volk lačen, koza pa požrta. V času delovanja našega Dnevnega centra za brezdomne in socialno ogrožene osebe smo vzeli prostor zase in za s tem tudi vse aktiviste društva DPZN. Sama sem največjo prijateljico in najboljšo mentorico našla ravno v Ariani. Je oseba polna modrosti in poseduje visoko mero inteligence, nekako moja osebna Wikipedija. Če kar koli želim izvedeti, je dovolj, da jo samo povprašam. Topla ženska je, vendar trdnega značaja, kar znajo včasih ljudje zamenjati s hladnostjo. Ko jo »olupiš«, hitro uvidiš, da se pod vsakim slojem skriva novo znanje in spoznanje. Najprej sem mislila, da me v MKSMKC-ju zadržujejo predvsem »moji fantje«, kot sem navajena klicati uporabnike DC, vendar sem po nekaj mesecih ugotovila, da me vedno bolj privlači scena in dogajanje v klubu. Ljudje, ki v njem delujejo (prav sleherni deluje skoraj popolnoma na prostovoljni bazi, saj je denarja malo), so po večini mladi in prevzeta sem nad njihovim žarom in nad vsem, kar jih žene, da so aktivni na več področjih družbe. Jan, Matevž, Samuel, Toni, Damir – na enem mestu se je znašlo toliko mladih, ki ne stokajo, pač pa se udeležujejo. Zagotovo so ključni elementi Marko, Ariana in Iztok, ampak mislim, da nikogar od njih ni potrebno biti strah za bodočnost društva ali prostora. Tudi sama sem se odločila, da bi rada spoznala vsa področja, ki jih društvo pokriva. Zanima me delo slehernega. Le tako ga bom lahko spoštovala kot sodelavca, saj bom natanko vedela, koliko energije vnese za dobro vseh nas. Rada bi znala previjati 35-mm filmski trak, ga nato tudi vrteti. Rada bi obvladala potek izdelave plakata, vse od ideje do izvedbe in nato do plakatanja. Želim si vedeti čim več o računovodstvu, knjigovodstvu in potnih nalogih. Hočem vedeti, kako poteka organizacija koncerta in spoznati delo tonskega mojstra. Zanima me delovanje PSGP (psihosocialna glasbena poslušalnica). Kako se delajo razpisi. Kako se pravilno pristopi k medijem. Skratka, v društvu ima vsak svojo vlogo, ki je za nemoteno delovanje brez dvoma ključnega pomena. Vsak kamenček v tem ogromnem mozaiku nosi za seboj osebo, ki ga je vstavila natanko tja, kjer mora biti. Vsak izmed teh ljudi si zasluži moje spoštovanje in tega bo iskreno deležen edino, če dodobra spoznam njegovo področje delovanja in mi ne bo potrebno spraševati, kaj pomeni to ali tisto. Smo dobro naoljen stroj in dobro tudi delamo. Le kdaj bodo to spoznali tudi nekateri veljaki, ki odločajo namesto tisočev in tisočev ljudi, ki redno hodijo na vse dogodke, ki se odvijajo v našem klubu? Le kdaj se bo njim po rimsko odprlo? Kdaj bodo znali ločevati želje od potreb? Nahecajte koga za prvi april in užijte čim več sonca. Tako planetarnega kot srčnega.

Vaša Biba

RAZGLEDNICE IZ BANGKOKA, 1. DEL

018
KRALJI
ULICE

V svet vsake toliko časa preprosto moraš. Moraš ven iz utečene monotonosti in enoličnosti, ki ubija duha. Ko izstopiš iz maternice domačega udobja, začutiš, kot da se ponovno rojevaš. Odpiráš vrata v svet, vrata v življenje. Temu sledi proces prebujanja, čutenja in radosti. Odvržeš in osvobodiš se lokalnih predsodkov in zablod. Napolni te prijetna draž negotovosti in nedoločenega pričakovanja. Stopaš v nov svet s popotniškim zaupanjem, iskrenim hotenjem in naivno predanostjo. Če se sam ne odpreš, se ti ne bodo odprla nobena vrata. Ko odpreš duha, si popotnik raziskovalec, ki se želi presenetiti. Čeprav se dobro zavedaš, da nič ni slučajno. Da je tvoje hotenje sila in logika dogajanja samega. Našel boš, kar moraš najti. Videl boš, kar vidijo le tvoje oči. Spoznal boš, kar ti je dano spoznati. Na potovanju življenje dobiva zaokroženo celoto. Mozaik se dopolnjuje. Slika postaja prepoznavna. Bangkok je Bangkok. Kot vsa velika svetovna mesta. Kruta varianta bogastva ne eni strani in revščine na drugi. Tu vlada zakon ameriških multinacionalk in tajske revščine. Tudi nas čaka ta scenarij, ko bodo evropske multinacionalke polastninile vse, kar je količjak vrednega.

Bangkok je ceneno mesto. Z nekaj evri na dan mirno preživiš. Vse skupaj ne bi bilo tako poceni, če ne bi prodajal evrov, ki niso toliko vredni, in se z denarno menjavo večkratno okoristil. Ampak to je monetarni sistem, ki z denarno transakcijo izkorišča revne. Multinacionalne transakcije so svetovna prevara. Naše znanje o tem je zavedeno in morala tako izmaličena, da nas to sploh ne moti. Lahko pa v ekskluzivnih hotelih z evropskim scenarijem zapraviš kolikor hočeš. Za turiste je v teh hotelih nadvse preskrbljeno. Namestijo jih, da se počutijo kot doma. Zabava, prireditve, nočni bari, go-go, karaoke, tajska masaža, vse to je že v hotelu. Če hočejo kaj več, turistične zanimivosti na primer, jim hotel organizira vse. Tudi male turistične agencije, ki jih najdeš povsod, ti ponujajo vrsto režiranih turističnih ogledov. Floating market (plavajočo tržnico), krokodilsko farmo, Dream World (zabavišni park), mogočne slapove v Eravan National Parku, večerjo ob svečah na ladji po Chao Praya River, in še in še. Mini bus jih odpelje izpred hotelskih vrat. Natančno po urniku, varno in zanesljivo. Vodič jim pove, kaj si ogledajo in kaj pravzaprav vidijo. Po končanem scenariju jih mini bus dostavi nazaj pred hotelska vrata. Vse je tako obupno ponarejeno in prirejeno, da ubija duha. Sam Bangkok si lahko ogledaš sam. Odpraviš se bogato obložen s turistično literaturo. In si ogledaš stvari v pravi velikosti. Vidiš, kar vidiš. Veličastne kulturne spomenike. Mogočni kip Buddha v zlatu, ležeči Buddha, vrsta bleščečih templjev, Wat Arun, Erawan Shrine (Hindu God), Wat Phra Chetuphom (Reclining Buddha), Wat Phra Kaew, Emerald Buddha, Wat Arun (Temple of Dawn), Phukhao Thong (Golden Mount), Democracy Monument ... Ampak to so le mrtvi spomeniki preteklosti. Demagoško čaščenje zgodovine. Zgolj videti mesto je skoraj tako, kot pregledovati album s slikami. Dokler hodiš občudovat mrtve spomenike, je itak vseeno. Mesto je živ organizem z ljudmi in življenjem. In to je treba začutiti. Za to pa je treba več časa. Žal ga nisem imel. Pravijo, da je najmanj, kar je, zaljubiti se v lokal in v natakario, ki te vsak dan streže. Nekaj skromnih vtisov v tem kratkem času sem vseeno odnesel. Življenje poteka na ulici. Na ulici se dogaja to, kar hrani um in razburka srce. Tam se ti življenje odvija pred očmi. Vzdolž ulice kuhinje na treh kolesih. Komaj meter dolge premorejo vsakovrstne jedilnike. Vse ti pripravijo v nekaj minutah. Sveže

in okusno. Pad thai (sesekljana zelenjava, tanki rezanci, jajce, začimbe), popraženo v voku za borih pol evra. Pa tudi vrsto morskih sadežev, raznovrstne ribe, kokošje in prašičje meso, po želji. Le na ostre začimbe je treba biti pozoren. Na ulici jedo vsi. Domačini in turisti. Je se zvečer. Čez dan je prevroče. Pa tja do jutranjih ur. Pravo odkritje je bilo, ko sem naletel na tržnico s sadjem. Neskončna vrsta raznovrstnega živopisnega sadja, da kar verjeti nisem mogel domišljiji narave. Ampak to ni sadje kot ga, nekaj od tega, dostavijo nam, ki nikoli ne dozori in s prepotovanimi kilometri izgublja okus. Ko sem zagrizel v olupljen mango, se mi je med prsti na tla cedil in odtekal sladkoben lepljiv sok. Na koncu sem ga posrkal še s prstov. To pa je bil mango!

Klošar

KO PRIDE SMRT

PREDEN SE STEGNEM,
BOM ZMOLIL OČENAŠ
TO LJUBKO PESEM ZNAM NA PAMET.
KO IZ DUŠE PREPODIM HUĐOBČA,
V ROŽNI VODI ME UMIJTE,
NEŽNO POLOŽITE ME NA ČRNI ŽAMET.
PEL BOM IN JOKAL NA POGREBU SVOJEM,
SE SMEJAL ZA VEČNO NIČ VEČ RESEN,
SOLZE, DROBCENI DRAGULJI,
LJUBKE, MAJCENE NARCISE BELE,
NA GROBU BODO ZACVETELE.

CIJAZIM SE PO STRANPOTEH,
KUHNJA JE UTRUJENA
OD PRAZNIH LONCEV.
OSTAL SEM BREZ ŽELJA,
BREZ DROBCENIH LJUBEZNI.
V DALJAVI LE ODMEV POGREBNIH ZVONCEV.

KATARINA KALABA

OTROCI BREZ STATUSOV

V Mariboru, okolici in drugje živi precejšnje število romskih otrok, ki so brez urejenega pravnega statusa. Vpisani so v programe osnovnošolskega izobraževanja, vpisani so v programe izobraževanja za odrasle (v primeru polnoletnosti), a vsem je skupno eno – nimajo stalnega niti začasnega bivališča, ki bi jim omogočalo vsaj osnovno zdravstveno zavarovanje. Mama petletnega otroka brezupno brska po vrečki zdravil. Otrok je zelo pogosto bolan. Na voljo ima ambulanto za osebe brez zdravstvenega zavarovanja. Tem otrokom izda osebne dokumente le šola, v katero so vključeni. Preprost kos papirja, na katerem je izpisano njihovo ime in žig šole. Edini dokument, da zares obstajajo. Otroci morda imajo potni list, a ta sliši še vedno na ime Jugoslavija, zato je zares neuporaben. Vmes je njihov kraj rojstva postal tretja država (na primer Kosovo). Kam sedaj po dokumente? Iz države ne morejo, ker jim sicer ne bo dovoljen ponovni vstop v državo. Družina zato ni upravičena do prejema otroških dodatkov, niti do socialne podpore (ker so otroci tujci). Družina s sedmimi otroci, šest od teh je tujcev, en pa ima urejeno stalno bivanje, ker se je tukaj rodil. Starši so brez dela, ker ne morejo dobiti zaposlitve, in brez statusa, ki bi jim omogočal, da se legalno preživljajo. Po desetletju raziskovalnega dela z ranljivimi skupinami me še vedno pretresejo neverjetne zgodbe, ki jih živijo nevidni. Pred meseci, ko sem vodila usposabljanja za romske ženske, so mi matere pripovedovale o stiskah, ki jih doživljajo dan za dnem zaradi neurejenih statusov svojih otrok. Brezizhodnost, v kateri so nekatere že dolga leta, se, kot vse kaže, še dolgo ne bo razrešila. Njihove zgodbe sežejo v sredino devetdesetih let na območje bivših jugoslovanskih republik. Kosovo in Romi med Albanci in Srbi. Negotovost, strah, smrt. Nato pobeg, kamor koli, na vse strani. Mnogi so prispeli v Maribor, kjer so imeli dobro razvito socialno mrežo in svoje. Vmes pa še v Italijo, Nemčijo, na Nizozemsko ... nato ponovno vrnitev v Maribor. A v Slovenijo so vstopili, kajpada, tako, brez vstopne vize. Te družine seveda niso deležne zaščite kot posebne etnične skupnosti, temveč so kot imigranti podvržene dodatnemu družbenemu izključevanju. Soočajo se s problemi urejanja osebnih pravnih statusov, stanovanjskimi problemi, diskriminacijo pri zaposlovanju, težavami pri šolanju otrok zaradi slabega poznavanja jezika, nezaupanjem domačinov do Romov. A vendarle posamezni Romi dobivajo besedo in slišani so njihovi vzkliki po zadovoljenih potrebah. Zlasti otrok, ki

potrebujejo učno pomoč v šolah. V projektu Etnomobil, ki ga izvaja raziskovalna skupina Frekvenca, socialno-kulturnega združenja nemirnih in aktivnih, je cilj opolnomočiti romsko skupnost v Mariboru. Preko delavnic, ki jih izvajamo na terenu, ugotavljamo potrebe, ki jih izražajo prebivalci romske in drugih skupnosti na območju Poljan in drugih razpršenih lokacijah. Nanje poskušamo odgovoriti z različnimi pristopi. Etnomobil je eden od projektov, ki ga od marca 2011 izvajamo v okviru programa Urbanih brazd. Ukvarjamo se s programi usposabljanja na jezikovnem področju, uvajanjem in razvijanjem primerov dobrih praks, različnih socialno-ustvarjalnih delavnic, glasbene terapije, zagovorništva ter učne pomoči v soseski, kjer je prisotno veliko število socialno ranljivih skupin. Ko raziskovalci na terenu zaznamo izraženo potrebo, sprožimo postopek raziskovanja in razreševanja posameznih nerešenih primerov. Pripadniki marginalne družbene skupine so običajno zadržani pri pojasnjevanju detajlov iz svojega življenja, nelegaliziranih statusov na primer. In takšen je položaj pri mnogih romskih družinah, ki se ne kaže le kot problem socializacije, ampak v veliki meri sovпада s sodobnimi globalnimi urbanih situacijami, kot so nedokumentirane migracije, ki prinašajo popolnoma brezpravni položaj in nedostopnost do političnih pravic, ki bi jim omogočale boj za izboljšanje svojega položaja.

Dr. Maja Lamberger Khatib,
Raziskovalka v projektu Etnomobil združenja
Frekvenca v programu Urbanih brazd

Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

O DRUŽINAH IN UMAZANIH RITIH

Ko boste brali tale zapis, boste vedeli to, kar avtor teh besed še ne ve: ali je Slovenija na referendumu o družinskem zakoniku potrdila, da je odprta in vključujoča družba ali pa se je večina odločila, da bo trmasto vztrajala pri domnevnih idealih (ki so vedno le ideal določene skupine) in v imenu njih še naprej zatiskala oči pred družbeno realnostjo.

V teh dneh potujem po različnih koncih Slovenije in na okroglih mizah o družinskem zakoniku poskušam razlagati, kaj resnično piše v njem. Na prvi pogled se zdi, da je naloga preprosta – in bi tudi bila, če bi ljudje prebrali zakonik. A večina ga seveda nikoli ne bo, so pa v medijih slišali vrsto laži in neverjetnih apokaliptičnih scenarijev, ki jih spretno – na vsakem koraku – v imenu neke ideologije širijo nasprotniki družinskega zakonika.

Na okrogli mizi na Ptujju je ena od rejnic pripovedovala zgodbo svoje varovanke, ki bi morala za konec tedna na obisk k svojim biološkim staršem. Ta zanjo nista dobro skrbela, zato je morala v rejništvo. A to dekle se je zaklenilo v kopalnico – nikakor ni hotelo na obisk k staršem. Ko sta jo rejnika prosila, naj vendarle odpre vrata, je v solzah rekla: »Ne grem tja, ne grem tja! Le vi ste moja družina.«

Zanima me, kako bi kakšen od gorečih nasprotnikov družinskega zakonika temu dekletu razložil, da se moti. Da sta njena družina le njen biološki oče in biološka mama. Neverjetno je, kako nekateri vztrajajo le pri zunanji podobi, ne zanima pa jih vsebina. Tipično slovensko: zanima nas, kako avto zgleda navzven (zaradi sosedov), manj nas zanima, kakšen motor ima (tega se pač ne vidi). Enako je pri družinah. A vendarle – saj ni važna kri. Ta ni garancija za nič. Ni važna biologija. Nenazadnje, antropologi in sociologi vam bodo jasno razložili, kako tudi biološka dejstva niso to, kar se kažejo – pač pa so vedno že tudi kulturno interpretirana, posredovana prek jezika. Družina z naravnostjo in naravo nima nič. Razen tega, da se družina kdaj odpravi na sprehod v naravo, kot je bistrumno in hudomušno na enem od svojih predavanj zatrdila antropologinja dr. Karmen Šterk.

Danes zjutraj mi je pritisk dvignila novica, da je nek duhovnik iz okolice Murske Sobote na pogrebni maši – namesto da bi tolažil svojce umrlega – zbrane pozval, naj na referendumu o družinskem zakoniku glasujejo proti. Saj ne, da bi me novica presenetila – stvari, ki sem jih videl med triletno razpravo o tem zakonu, so bile včasih grde in podle. Bolj me je presenetilo

dejstvo, da očitno z zlorabami družinskega zakonika še nismo prišli do dna.

Spraševal sem se, kaj bi naredil sam, če bi se kaj takega zgodilo na pogrebu meni ljubljene osebe. Bi ponorel? Ali bi bil raje tiho? Misli so me odnesle k pogrebu moje babice in k zgodbi, ki sem jo nekoč delu javnosti že povedal – in zdaj bi jo rad povedal še vam:

»Kaj boš ti govoru, mulc, k sm ti rit brisala,« mi je moja stara mama neštetokrat zabrusila v obraz. In se takoj zatem nasmehnila, češ, saj ne misli tako resno. To je bil njen ultimativni argument – z njim je zaključila vsak najin spor. Tudi tistega, neko dopoldne v kuhinji, ko sem jo bogsigavedi s čim tako razjezil, da je pograbila leseno desko, na kateri je rezala čebulo, in mi jo razbila na glavi. Resnici na ljubo in stari mami v zagovor je potrebno povedati, da je bila deska trohniva in usoda, da se razpolovi na pol, neizbežna.

V srednješolskih letih me je ob pol šestih zjutraj budila za prvi jutranji avtobus. Ta jutra sem sovražil in želel sem si tišine. Ona pa je kar naprej žlobudrala in obnavljala vaške čenče, ki me niti najmanj niso zanimale. Zato se nisem odzival na njene besede. Bil sem tiho in včasih sem jo prosil, naj bo tiho tudi ona. »Kaj boš ti govoru, mulc, k sm ti rit brisala,« je potem priletelo na mizo, skupaj z Benkom in šnitno kruha z marmelado, ki mi ju je pripravljala za zajtrk. Včasih je dodala še, da sem en tumpec, čuden, ker nič ne govorim.

Njena volja do življenja jo je držala pokonci do lanske jeseni.

Štiriindevetdeset let. Potem se je vse začelo strmo spuščati proti koncu. Demenca je zažrla v njene možgane in v glavi se je preselila v svoj svet. Lansko leto novembra, ko sem nek konec tedna pazil nanjo, sem ji moral skuhati le kosilo, vse drugo je postorila še sama. Letos februarja, ko sem spet pazil nanjo, je bila stvar povsem drugačna. Nič več ni bila v svoji hiši – preselili so jo v hišo mojih staršev – in ničesar več ni zmogla sama. Zjutraj sem jo preoblekel in takrat je med nama padla še zadnja pregrada: njeno golo telo. Z rokami, čeprav brez moči, je še vedno poskušala zakriti svoje prsi in tako ohraniti nekaj dostojanstva. Ko sem jo pozneje peljal na stranišče in tam postoril vse, kar je pač postoriti treba, sem se zavedel, da je krog sklenjen. Vzel sem ji njen ultimativni argument.

Ob tem spoznanju sem potihem jokal v sebi; ko se je krog sklenil, se je zaključil tudi del mojega življenja. In v istem trenutku sem pomislil na konec drugega dela življenja: kdo bo skrbel za mene, ko bo demenca zažrla v moje možgane in bo moč izpuhtela iz mojih rok in nog?

Zvečer sem mamo dal spat in na obraz sem ji s palcem naredil tri križe. Tako kot je nekoč ona s svojo hrapavo roko drsela po mojem otroškem obrazu in mi s tem odrivala strah pred nočjo. Vem, da je tisto noč zaspala v miru. In ko se enkrat kmalu zdaj ne bo več zbudila, me bodo tolažile besede, ki mi jih je tisti konec tedna izrekla. Rekla je, da je pripravljena. Da ima dovolj. Da si želi konca. Izkusila je svoj pošten del življenja.

Moja stara mama je umrla leto in pol potem, ko sem zapisal te spomine. Ta ženska je bila moja družina. A ne zato, ker sva bila krvno povezana, pač pa zato, ker mi je brisala rit. Ker je skrbela zame. Ker me je imela rada. Tega ne more spremeniti noben Primc. In noben referendum o družinskem zakoniku.

foto: osebni arhiv

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE PA SE Z NJIM NE STRINJAM

UMETNE VOJNE

V 70-ih so iz vojaške komande na Jančah odnesli material, kradli otroke, policist G. U. je ubil 8-letnika. Klonirani ljudje so živeli v Polju 366, seveda so vlekli ročke za cel svet, ker je bilo po 2. svetovni vojni pač več umetnih kot ljudi. Vlačili so ljudi v Polje in policisti so grozili, da lahko tudi kurje tatove, se pravi, za katere oni mislijo, da so vohuni, vozijo v zapore, da so leteli za njim, se pravi švedskim lektorjem J. S., ki je reševal Jude v Budimpešti. Leteli so za njim do Kirune, ker so ljudje nesolidarni in mislijo, da od tu, kjer so, bodo kaj vzeli s seboj, ker je tudi Mesić hrvaški predsednik. Kar je tudi šlo, vletaval in hodil je v neko hišo v Zadobrovi, kamor so poslali tako imenovano kučko, nekakšno babo, ki je na neki mizi naredila vojno med Srbi in Hrvati. Hudiči so se stepili na tekmi, bila je na Vrabčah, medtem ko je lastnika mučilo UPK Polje. Vem, kdo je umoril Virumshanskoga, ker so površni štajerski policisti napisali, da je bil samomor. Ne morem pa javiti nikamor, ker ne zaupam klonirani, moji, slovenski policiji, ker kar svetijo po cestah, sicer pa je vse posneto in so pravi dokazi za vse. Žalostno je to, kar se je dogajalo in hrvaški šent. Le kdo dovoli vohune tam, ljudje pa nič, kot da so v vojno vpleteni še Židje, ki so večinoma umetni. Prave Jude so pobijali v 2. svetovni vojni, še klošarji so nekateri tako zmešani, da jih krivijo za krizo sedaj, saj kaj pa Poljaki in Čehi, ki klečeplazijo Evropi. Aja, tip, ki živi na Jančah, kamor ga je nekdo poslal, se predstavlja za Boga očeta in je uničil Ukrajino.

Črtomir Clonsky

Severa

Roman in Žigažaga

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ

MINILO JE ŽE NEKAJ ČASA,
KAR SE NISI JAVIL,
LE KJE, LE KJE SI?
MOČNO SEM UPAL
NA TVOJO BLIŽINO,
SE OPRL NA TVOJO VIŠINO,
SEGEL V TVOJO GLOBINO
IN ISKAL TVOJO MODRINO.

MALI KRALJČIČ

MOJA MODRINA JE ZADOSTNA,
OB POGLEDU NATE
POGUBNA IN NEZNOSNA.
NE BOM SE SKLANJAL VSAKIČ,
KO BI ŽELEL ZALEPITI NAJINA JEZIKA.
NE BOM ČAKAL NA POSTAJI,
KER SE NIKOLI NE VRAČAŠ.
SEM DOLGO UPAL IN SE BAL,
NE PO PREŠERNOVO, RAJE SEM GA SRAL.

MOJ BOG, TVOJ BOG (ZBIRKA NOVEL)

Mladinska publikacija v sebi združuje novele o odraščajočih posameznikih iz vseh verstev sveta. Prek religij, v katere so bili rojeni in vzgojeni, odkrivajo globlje plasti sebe, svoje družine in neposrednega okolja. Še ena knjiga, ki odraščajočo mladino uči, kako živeti, sprejemati in razložiti svet okoli sebe. Edino, česar ne počne, je odstranjevanje stereotipnih zaostalosti, ki jih religije nosijo s seboj. V teku časa (religije SO stare) se je na vsaki od njih nabrala nepregledna količina dogmatskega in stereotipnega prahu, ki uničuje čisto zaznavanje sedanjosti. Banalno

je, da religije svet in sedanjost umažejo s sabo. In glede na to, da vsedobri gospod Bog ne stori ničesar, lahko to storite sami na naslednjem spletnem naslovu:
<http://youtu.be/swKlf3YJrys>

Peter Pitambar Pangerc

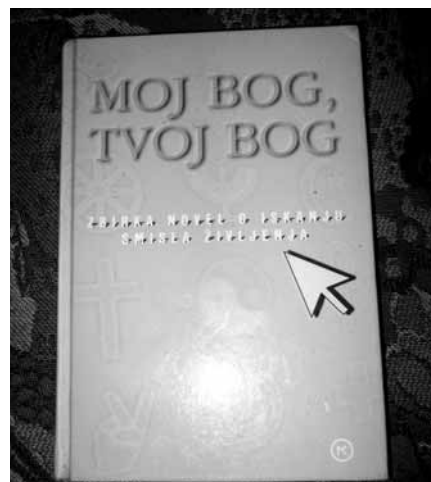

foto: Peter Pitambar Pangerc

LOLLOBRIGIDA, KINO ŠIŠKA, 23. 2. 2012

No ja, na četrtek večer se je v Kinu Šiška odvijal koncert skupine Lollobrigida, in če sem popolnoma iskren, sem bil tam, da sem lahko zadovoljil svojo potrebo po fotografiranju. Vizualno je koncert dobro deloval, seveda pa je koncertna dvorana super predvsem zaradi raznolikih luči, usmerjenih na oder, ravno prav za navdušence nad fotografijo. In po koncertu sem presenetil samega sebe ...

Žigažaga

foto: Žigažaga

DOGAJANJE V KINODVORU, MESTNEM KINU

S pomočjo celoletne akreditacije, za kar se na tem mestu zahvaljujem vodstvu Kinodvora, sem si ta mesec ogledal tri filme. S filmofili iz Kraljev sem najprej pogledal film *Neverna metoda*, ki govori o dveh velikanih psihiatrije, Jungu in Freudu. Začne se s prisilnim prihodom pacientke v psihiatrično bolnico, ki jo vodi Jung. Od vsega začetka trdi, da ni z njo nič narobe, da tukaj nima kaj iskati, vendar se kmalu izkaže, da je resnica precej drugačna. Jung poskuša z novo metodo zdravljenja, ki na koncu delno pomaga, pacientka namreč zaključi zdravljenje in se tudi sama izuči za psihiatrinjo. Zaplete pa se, ko odnos zdravnik-pacient postane bolj intimen. Ona s pomočjo Junga še vedno izživlja svoje seksualne frustracije, za kar kmalu izvejo domala vsi, kajti govorice sproži kar sama. Jung sprva vse zanika in se na vse kriplje brani, ampak na koncu mora razmerje priznati in tudi na Freudove pritiske zapustiti mesto direktorja bolnice. Drugi film, ki sem si ga ogledal, je *Besa Srđana Karanovića*, ki se dogaja pred in med prvo svetovno vojno. Besa je zaobljuba, ki jo hišnik da enemu izmed učiteljev, in sicer, da bo varoval njegovo ženo, saj je le-ta prisilno vpoklican v vojsko. Hišnik varovanje razume na svoj način, saj ženo dobesedno zasužnji. Ona mu sicer večkrat skuša pobegniti, kar ga prisili k drastičnim ukrepom, ti pa vodijo do absurda. Na koncu jo namreč priveže na vrh in spi na tleh ob njeni postelji. Neko noč se ga ženska usmili in mu ponudi, da spi z njo v postelji, kjer je navsezadnje dovolj prostora za oba. Pride do nerodnega trenutka, ko se skoraj dotakneta z dlanmi, ampak na koncu se ne, saj nad njima visi besa, tako da se možakar vrne na svoj prostor na tleh. Ko se učitelj vrne iz vojne, opazi, da je besa izpolnjena. Tretji film na mojem repertoarju je bil *Cinema Comunisto*. Odličen

foto: arhiv Kinodvor

film govori o *Avala filmu*, ki je snemal predvsem partizanske filme, kot so: *Bitka na Neretvi* in *Sutjeska*, vožnja v čase, ko je bil Tito heroj in ne diktator, kot ga hočejo prikazati nekateri. Filme so snemali kot po tekočem traku, tudi s pomočjo rednih vojakov. Igralci in ostali sodelujoči nam skozi svoje oči pokažejo zlate čase jugoslovanskega filma, ko je ta tudi v svetu nekaj pomenil. Navsezadnje je bila *Bitka na Neretvi* predlagana za tujejezičnega oskarja. Na trenutke komičen film pri gledalcu vzbudi nostalgijo po času, ki je zaznamoval povojni Balkan. In kot je imel Bata Živojinović na vratih svoje garderobe napis: »Ne ulazi, ako misliš, da nisi najboljši!«, sta tudi Tito in Jugoslavija »najboljša«.

Marko Nakrić

023
KRALJI
ULICE

V DANDANAŠNJIH ČASIH,
KO V EVROPI NOBENA RELIGIJA NI VEČ PREPOVEDANA,
LAHKO BREZ STRAHU REČEMO:
»BOG NAM POMAGAJ!«

N2

foto: Žigajuga

Izza rešetk:

TOTALNOST ZAJETJA

foto: osebni arhiv

Laura Liker

024
KRALJI
ULICE

Znani kanadski sociolog Erving Goffman je znan predvsem po delih Azil in Stigma, kjer podaja odlično teoretično podlago za kritično analizo totalnih institucij. Opisani so procesi prilagoditve posameznika ob sprejemu v totalno ustanovo, le-ti pa se pomembno dotikajo vprašanja določanja identitete in zgodb o samemu sebi. Kje se stikata oblikovanje identitete posameznika in njegovo pripovedovanje (mnjenje) o sebi? Zapor kot totalne ustanove imajo sistem privilegijev, ki naj bi nagrajevali za poslušnost, v nasprotnem primeru, se pravi za nepokorščino, pa kaznovali. Glede na dejstvo, da so obsojenci na vseh življenjskih nivojih in področjih nadzorovani, lahko govorimo o totalnosti zajetja, kar pomeni, da obsojenec ni le zaprt človek, ampak dejansko ujet, zajet v najožjem smislu besede. V eni od treh alinej sistema privilegijev je zapisano, da obsojencu sledi določeno število nagrad v zameno – za ubogljivost. To človeka hipoma spomni na ono čarodejno piščalko (in brikete), torej prakso, ki se je poslužujejo pri različnih dresurah. Hkrati pa tako definiran privilegij asociira na stoletja dolgo zgodovino zatiralnih zaporniških pravil in praks. Menim, da

bi bilo daleč bolj smotrno in učinkovito namesto omenjene tehnike vpeljati prakso pripovedovanja o sebi, saj le-ta pripomore k razreševanju eksistenčnih vprašanj identitete in ustvarja oziroma ustvari nekakšen smisel in red, kajti smisel posameznikovega življenja se s pojmi totalnost zajetja, nagrada za ubogljivost, kazni za nepokorščino itn. izniči, razvrednoti in nikakor ne ohranja občutka samo-konsistentnosti, temveč ga razdvaja. Izražanje svojih izkušenj namreč človeku omogoča izgradnjo identitete in usmerjanje svojih dejanj v prihodnost, kar bi pomenilo, da bi bilo za zaprto osebo življenje lažje in lažje razumljivo, navsezadnje usmerjeno v bodoče cilje in življenje na prostosti. Slednje pa je za obsojenca najtežje; stik z realnim svetom, potem ko zapustiš svet ukazov, kazni in nadzora je (že po prirojeni človekovi naravi) samoumevno, da želiš tudi sam ukazovati, nadzirati in kaznovati, slednje pa bo učinkovito do stopnje, do katere je bilo njihovo izvajanje v zaporu dosledno. Bolj ko so te kaznovali, ti ukazovali in te nadzirali, bolj boš kaznoval, nadziral in ukazoval sam. Zato menim, da bi državni sistem moral iskati nove modele za motivacijo

zaprtilih. Veliko potencialnih možnosti je na ustvarjalnem področju, ki zajema tudi ročne spretnosti, te pa spodbujajo vztrajnost, kreativnost in sploh osmišljajo eksistenco. Vsekakor vztrajam pri poudarku na tretmajih pripovedovanja o sebi, kontinuiteta česar mora biti dosežena na avtonomen in svoboden način, v nasprotnem primeru lahko pride do pretrganosti posamičnih delov, ki vsebujejo različne identitete. Za ta pristop je poleg strokovnosti potreben poseben format osebnosti svetovalca, se pravi terapevta. Ali jih imamo? Vsekakor bi jih morali. Kajti tovrstna terapija pomaga tako klientu kot terapevtu. Človekova primarna lastnost je namreč čut za preživetje, ki pogojuje prilagodljivost, učinki terapije s pripovedovanjem pa so ravno glede prilagodljivosti najbolj opazni, saj človek po dolgem pripovedovanju o sebi (enako velja za poslušanje drugih) in svoji prihodnosti sčasoma zaživi v likih pripovedi in se z njimi poistoveti. Nauk te tehnike je v tem, da se človek mora večkrat roditi, če sestavi takšno zgodbo.

Gostujoča kolumnistka
Zuzanna G. Kraskova

NOVI SVET, NADALJEVANJE

»Spakiraj,« mi je velel paznik in potem še: »Te pridem iskat.« Že naslednji trenutek sem bil v drugi sobi. Spet je bilo na vrsti privajanje, ampak ker sem prilagodljiv človek, si s tem nisem povzročil kakih težav. Fantje se pripravljajo na fitnes in takoj grem z njimi na trening, čeprav brez debate ne gre. Ocenjujem, da sem prišel med prave fante, saj se imamo lepo, bolje kot bi lahko pričakoval. Tako celo, da sploh ne morem verjeti. Če se dobro razumeš, dnevi hitro minevajo in kar naenkrat pride dvajseti dan, z njim pa prvi šok. Grem na telefon, da pokličem punco, ta pa pravi, naj je več ne kličem in naj ji tudi ne pišem, ker si je našla drugega. Jaz, Mirko kot Mirko, se sprašujem, če sem si res zaslužil kaj takega po šestih letih. Izvlečem kartico z impulzi in pomislim: »Nič, to je pač punca, ki leta iz cveta na cvet, v bistvu pa je narkomanka, in resnici na ljubo naju je povezovala droga.« Zato sem bil na to, recimo, da pripravljen. Zaželel pa sem si, naj čim prej pride četrtek, ko me obišče hčerka, da se ji izpovem. To mi namreč pomaga in do tega pride, če si zaprt med štirimi stenami. Včasih dnevi minevajo res hitro, drugi pa blazno počasi, ampak fantje se gredo različne igre, med drugim tudi Človek, ne jezi se. Tisti, ki je zadnji, mora za kazni narediti nekaj sklec, zato je igra prav napeta. Evo, končno je prišel tudi dan volitev. To je debata ob televizorju, ko vsi nekaj obljublajo in se hvalijo, kaj vse bodo naredili, v bistvu je pa eno in isto. Kdor je pri koritu, pospravi v žep največ, ampak tak je sistem. Mi ne moremo nič vplivati, kdor ima največ, namreč zmeraj zmaga.

Zato upam, da bo uspelo mojemu favoritu, kdo pa to je, o tem pa po volitvah. Zdaj pa na sprehod za tisto uro, ki mine tako hitro, kot bi se iz njega že vrnil. Kot rečeno, so volitve zdaj že za nami in vsi v sobi smo imeli svojega favorita, ampak vlade se ne da sestavit. Tako je to pri nas. Za rešetakmi vlada panika, ker drugi teden prihajajo iz Evropske unije pogledat, kakšen zapor imamo. Ta seveda ni čisto po standardih, pa pazniki norijo ... V vsako sobo prinašajo pravilnike in preverjajo, katera postelja ni pospravljena. Nanjo damo samo rjuho, saj se zdaj bojijo in nas prerazporejajo, tako da smo v sobi le po štirje priporniki. Taka je politika Slovenije. Na vsaka vrata nalepijo še Prepovedano kaditi. Omenijo, da komisija ne bo prišla v vsako sobo, ker te niso po standardih. Sobe so premajhne, okna dotrajana, ni klime, sprehodi enourni in 22 ur smo pod ključem. Leta 2009 je pet pripornikov dobilo odškodnino in do aprila ima država čas, da jim jo izplača, zato tudi mi načrtujemo, da bomo tožili državo. Drugače pa se bliža novo leto in vsak po svoje se organizira glede tega, kako ga bo preživel. V naši sobi smo že nabavili klobase in ostale priboljške, da bomo pekli. Upam, da se bomo imeli lepo. Dnevi minevajo, da ne moreš verjeti. Spekli smo hrane za 20 ljudi, bilo pa nas je samo pet. Prvič sem praznoval novo leto s črncem in bilo je odlično. Nismo imeli pa nič pijače, niti ne substanc. Enim je za novo leto hudo in začnem jih tolažiti. Saj je nekaj jasno – tudi to bomo preživeli.

Mirko Petek

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

1. 3. > > Sem pa res jezna na Gogija. Kaj se pa gre? Če je že tako trmast, me pa res ne briga, kje prespi. Skrbela sem za mamo, obolelo za rakom, izčrpanega moža in gradila hišo, pa zato nisem heroj. MIA

15. 3. > > Zahvaljujem se prodajalcu 363, polepšal mi je raztresen in zmeden marčevski dan:-)Hvala, lp M

18. 3. > > Zdravo. Sem Mojca in sem invalidka. Mama redno kupuje vas časopis, ki mi je zelo zanimiv. Čestitam! LP, Mojca

L G B T Q B B ¹

¹ Kratica pomeni: Lezbijka, gej, biseksualka/biseksualec, transspolna oseba, queer (pojem bo podrobneje predstavljen v eni prihodnjih števil v prav tej rubriki), brezdomec in brezdomka.

INTERVJU z OSEBO, KI SAMO SEBE UVRŠČA MED LGBTQBB POPULACIJO

Ko pa sem enkrat vprašala svojo mati, kaj bi storila, če bi domov pripeljala punco, me ta ni vzela resno in mi v šali rekla: »Tud js bi šla na uno stran, če bi vedla prej, da so deci take pi...!«

Kako se počutiš generalno?

Po večmesečni »temni noči duše« se trenutno počutim zelo v redu. Za dokončno ureditev svojega življenja sem končno dobila institucionalno podporo, kar mi je povrnilo zaupanje v boljšo prihodnost, in moje skrbi se bodo zmanjšale in preusmerile samo še v iskanje zaposlitve. V smislu počutja v tej sodobni kapitalistični družbi pa moram žal priznat, da s svojo drugačnostjo v njej zelo težko funkcioniram in starejša, ko sem, bolj trpim zavrnitev in težje se vključujem vanjo. V času potrošništva in med materialno usmerjenimi ljudmi sem kot vesoljček, ki še vedno sanjari in hrepeni po vse ljubečem planetu, v katerem živijo vsi enakopravno, s pošteno porazdeljenimi dobrinami, drug za drugega, jih kopičenje denarja ne zanima, ampak živijo v spoštljivem sožitju med sabo in z vsemi živalmi ter rastlinami na skupnem, mirnem planetu. Za povprečne ljudi sem s to svojo iluzijo čudna, nesprejemljiva, odklonska. Zato ne najdem sebi enake družbe, kar v meni ustvarja velike frustracije, in ravno osamljenost je tista, ki mi povzroča depresijo, ta pa me še danes pogosto peha v zlorabo alkohola in tablet. To svojo kemično odvisnost verjamem, da jo bom celo kmalu odpravila, medtem ko na tak svet, kakršen krut, izkoriščevalski in sebičen je, se nikoli ne bom privadila in ga sprejela, niti on mene ne.

Kakšne so bile do sedaj tvoje ljubezenske izkušnje?

Kot hčerka nasilnega očeta in žrtev fizičnih, psihičnih in kasneje tudi spolnih zlorab sem že zelo zgodaj zbežala od doma, vendar sem dojela, da sem prešibka in preveč ranljiva, da bi v njem preživela sama ... Občutek varnosti in biti ljubljena sem našla v zelo starejši osebi, ki je zame igrala očetovsko vlogo, a v svoji naivnosti in neizkušenosti sem doživela zgolj še več nasilja, saj sem mislila, da so ljudje po večini dobri. Ker pa so me v podzavesti usodno spremljali vzorci od doma, sem enako slabe izkušnje doživljala žal vsakič, kadar sem od njih zbežala. Uteho sem naposled našla v drogi, ljudje in tudi sama spolnost pa so se mi zrasli do obisti. Sedaj se sicer več ne dam in zlepa ne zaupam ljudem, dokler nisem prepričana, da sem v njihovi bližini varna. Ostala pa je frustracija glede intimne, ki jo kot varno in ljubečo doživljam zgolj še v svoji domišljiji, medtem ko čustveno

naklonjenost in navezanost začutim v hvaležnosti do vsakogar, ki je do mene zares dober. In četudi je teh zares malo, so pa zame največja dragocenost.

Ali se prično tvoje ljubimke do tebe drugače obnašati, ko izvedo, da si socialno ogrožena, brezdomna, revna?

Ljubimcev oz. ljubimk sicer nisem nikoli imela pa tudi brezdomna nisem trenutno (hvala Bogu), vseeno pa moram potrditi, da sem bila v življenju prevečkrat stigmatizirana zaradi socialnega položaja ali zaradi kakšnih drugih, za družbo nesprejemljivih stisk in situacij, do katerih se goji predsodke. Oseba, ki jo je moj socialen položaj motil, jasno tudi zame ni postala sprejemljiva v smislu prijateljstva, tako da sem se takih ogibala. Ne morem pa se ogniti splošni stigmati družbe zaradi moje preteklosti in tudi moje sedanje oz. večne drugačnosti.

Ali starši vedo za tvojo spolno usmerjenost?

Moji starši se ne menijo ne zame ne za mojo kakršno koli usmerjenost v kar koli, a glede na to, da se nikoli niso znali z menoj iskreno pogovarjati, saj se še med sabo ne znajo, se z njimi itak o teh stvareh ne pogovarjam. Ko pa sem enkrat vprašala svojo mati, kaj bi storila, če bi domov pripeljala punco, me ta ni vzela resno in mi v šali rekla: »Tud js bi šla na uno stran, če bi vedla prej, da so deci take pi...!« Moja mati seveda ne pozna humorja, tako da je bil to zgolj tvor njenega cinizma. Najhuje pri vsem skupaj pa je to, da sem sama mislila resno.

Ali starši vedo, da si na cesti oz. socialno ogrožena?

Ne, moji starši se niso nikoli ukvarjali z mano, tudi v času, ko sem bila na cesti, jih to ni ne ganilo niti skrbelo. Ravno obratno, kadar sem prišla v svojih »mrzlih« brezdomnih časih domov, sem jima za bivanje v njuni lastni hiši mogla plačevati za stanarino, poleg tega pa še delati, kar mi je bilo naročeno. Pa če bi bilo samo to, bi ostala doma in živela kot ptiček na veji, ampak žal sem se bila vsakič prisiljena vrniti nazaj na cesto zaradi nasilja, ki se ga je v naši družini v zadnjih 10-ih letih izvajalo samo še nad mano v »duplo« obliki. Je pa res, da v svoji preteklosti nisem prebila veliko časa na cesti, saj sem bila vedno izredno delavna in mi je varnost pomenila vse na svetu, tako da sem tudi kot brezposelna vedno zaslužila denar vsaj s pospravljanjem po domovih, torej z delom na črno, da je bilo za majhno podnajemniško sobico.

Ali starši sprejemajo dejstvo, da si lezbijka, da si brezdomka, kar koli od tega, in kaj menijo?

Kot sem že omenila, moje starše ni zanimalo moje življenje ne

pred mojo polnoletnostjo, še manj za njo. Tudi danes je tako in sama si razlagam, da je tako zato, ker nisem izpolnila njunih pričakovanj, saj sem že kot otrok s svojo nadzemeljsko, duhovno zavedno dušo preprosto odstopala od njiju v polnosti, predvsem pa kot taka nisem mogla podlegati njenemu snobizmu, puritanstvu in jalovim, ničvrednim, materialno usmerjenim in sebičnim vrednotam. Da je mera polna, sem še vodnar po zodiaku, mi itak živimo z eno nogo na tem planetu, z drugo pa tam daleč v vesolju. Česar nihče niti s silo ne more preprečiti, kaj šele razumet. Sicer mi je pa po dobrih treh desetletjih že postalo vseeno, ali me moji starši sprejemajo ali ne, saj sem ju v svojem življenju s svojimi trpkimi izkušnjami v rasti ter intelektualno že davno prehitela in sem na to le prekleto ponosna!

Ali poznaš gejevsko sceno v Sloveniji?

Poznam že, v smislu društev in programa, medtem ko me v njihove vrste, mogoče zaradi moje frustriranosti, zaprtosti vase in sramežljivosti, žal niso sprejeli. Razen nekaj tednov v Legebitri, a sem zaradi starosti (nad 26) izpadla iz njihovega društva, saj naj bi starejši od 26 obiskovali društvo Dih, v katerem pa sem se žal izgubila, ker nisem nikogar od prej poznala.

Pogosto žuraš na sceni?

Že skoraj 4 leta nisem bila nikjer zunaj, medtem ko sem prej, dostikrat sama, večkrat zašla na Metelkovo na kak koncert. Sicer pa, tudi če bi že imela družbo za it ven, mi je škoda denarja za te stvari, saj moram vsak mesec poskrbeti za najemnino, hrano in za svojega kužka. Pa tudi staro se že počutim za it ven oz. za žuranje.

Se počutiš sprejeto v svoji socialni mreži (z ostalimi brezdomci)?

Čeprav trenutno nisem na cesti, kljub temu nimam neke svoje socialne mreže, ker se že nekaj let samo zapiram med štiri stene, pa moram priznat, da se izredno lepo počutim, ko pridem kdaj na društvo KU, med sebi enako misleče in čuteče, saj zaradi naših skupnih izkušenj in tegob med sabo čutimo precej močno

vez in daleč lepše ter topleje sem sprejeta v njihovih vrstah kot med ostalimi, uspešnimi »zdomnimi« ljudmi, ki meni osebno predstavljajo samo zadržanost, predsodke in brezbriznost.

Se počutiš sprejeto v gej sceni kot socialno ogrožena oseba?

Verjamem, da bi bila v vsakem primeru lepo sprejeta v gej sceni, če ne bi imela sama toliko zadržkov, sramu, strahov in frustracij, tudi kot socialno ogrožena oseba. Je pa treba vzeti v zakup, da se tudi v gej sceni ljudje delijo na snobe in med njimi prav tako ne bi bila sprejeta, kot nisem v taki družbi nasploh. Človek, ki ima predsodek do socialno ogroženih, je lahko tako povprečnež kot gej ali duhovnik, črn, bel ali kdor koli pač in ob takih revščina ne bo nikoli sprejeta.

Kako bi skicirala sebe in svojo okolico, če bi ti nekdo dal možnost za to?

Sama verjamem, da bi ta svet lahko postal popoln, če bi si le želeli vsi tega in se za to trudili, borili. Jaso, da si vsak želi ljubiti, biti ljubljen, sprejet, imeti tople dom in hrano ter da bi imel priložnost svoje sanje, talente, cilje, hrepenenja, vrednote in predstave v polnosti doživeti. Ker sama verjamem v obstoj Boga, dojemam ta svet kot vice, v katerih Bog dopušča zlo in delo Satana zato, da bi se vsak izpopolnil, premagal svoje skušnjave in greh, se v svoji veri potrudil in pripravil za nebesa. Da bi dosegli ljubeč in pravičen svet, pa vem, da bomo mogli najprej kapitalizem zatreti! Če bi sama imela možnost, bi najprej vsem svinjsko bogatim vzela vse imetje in ga razdelila med vse žalostno revne. Politiko in denar bi kar ukinila, saj verjamem, da je te zadeve ustvaril sam Hudič, tako kot razlike, predsodke in stigmo. Rešiti bi hotela vse živeče še živali pred izumrtjem ter otroke pred nasiljem in zapuščenostjo. Sama pa si itak že od nekdaj želim samo svoj mali, skromen košček pod tem soncem, kjer bi se čutila varno, toplo in s sosedi, ki bi me sprejemali kot tako in imeli radi.

Pripravila: Tanja Vuzem

Tudi tokrat objavljamo tri zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

Ambasador = gej, ki ga privlačijo tujci

Mati narava = lezbična mama, ki rodi otroka

Žiža = gej, ki ironično pretirava z ženskostjo tako v obnašanju kot v oblačenju in s tem spodkopava moški mačo ideal

PODPIRAM!

Prodajalec Aleš je o sebi povedal: »Časopis prodajam občasno, le takrat, ko nimam denarja. Prodaja mi je v veselje. Svojim strankam rečem, naj časopis tudi preberejo, ne da ga samo kupijo, in naj ga redno kupujejo tudi kje drugje, od drugih prodajalcev.«

Kupec Tomislav je o Alešu povedal:

»Všeč mi je celotna vsebina časopisa Kralji ulice. Ob branju zanimivih zgodb se kratkočasim, čeprav časopis kupujem le občasno.«

Prodajalec Anton Pugelj je o sebi povedal:

»Časopis mi je všeč, ker je dinamično oblikovan. Vsi prodajalci ga imamo radi, saj se z njim preživljamo. Prav tako smo veseli, da obstaja dnevni center Kralji ulice. Vsi, ki kupujete časopis Kralji ulice, pametno prispevate, zato vam najlepša hvala.«

Kupec Štefan je o Antonu povedal:

»Časopis Kralji ulice mi je všeč zato, ker moramo podpirati ljudi. Kupim ga vedno, kadar imam denar.«

Pripravila Špela Strelec

foto: Špela Strelec

foto: Špela Strelec

Gogijeva kolumna:

BETONSKA DŽUNGLA

Miha Gračner

Kot vedno vam na začetku želim prav lep dan. Upam, da ste dobro, če pa niste, se pa malo bolj potrudite. Vidite, sam se prav presneto trudim, da vam prikažem, kako je, če si klošar. Prav prijetna zadevščina, vam povem, je pa bistveno, iz katerega kota jo gledaš ali živiš. Jaz živim za vsak trenutek posebej. Kaj pa mi preostane drugega? Prepustiš se toku in prenašaš. Sem svojeglavo bitje in tega ponavadi ne pozabim omeniti, poleg tega pa tudi čistokrvni Mariborčan, saj kaj drugega sploh ne bi želel biti. Maribor je moje mesto in bo tako do konca ostalo. Pa ne do mojega konca, še vedno govorim o mestu. Ob tem ne morem mimo dejstva, da sem jezen in postajam celo besen. To nikakor ni priporočljivo, vem pa, da se mnogi sprašujete, kaj je razlog moje jeze. Odgovor vam bom serviral po reklamah. Če že živim v Mariboru, rad poskrbim za to, da bi mesto ostalo vsaj približno tako, kot je bilo nekaj časa nazaj. Mnenja sem namreč, da že dolgo ni več takšno, kakršno naj bi bilo. Kar velja seveda tudi za Slovenijo. Spreminjamo jo iz dneva v dan in da ne bo pomote – osebno je raje ne bi! Boli pa me, da jo drugi. In vsi vemo, koga s tem mislim. Velikokrat sem že zapisal, da pijem zato, da lahko

preživim med treznimi norci, ki jim treznost ni ravno v pomoč. Morda poznate izraz »betonska džungla«. V pojasnilo vam povem, da na novi brezosebni tržnici ni več tistega posebnega čarobnega občutka in ga po vsej verjetnosti tudi nikoli več ne bo. Kaj za vraga ali za boga milega se sploh gremo? Po eni strani radi pravimo, kako drug drugemu pomagamo, po isti poti si pa užitke krademo. »Krademo« je v tem primeru zelo mila beseda, ki pa seveda ni daleč od resnice. Mene vsekakor zelo moti, saj beton sovražim iz dna svojega klošarskega srca, saj v njem ni nobene osebnosti, kaj šele življenja. Za pojasnilo; veliko raje sem kupil zelenjavo na stari, razmajani tržnici, kot pa na sedanji, moderni. Vsak se na določeno stvar pač naveže, z redkimi izjemami kajpada. Mene je sram v imenu snovalcev nove.

Da pa ne bom le kritiziral, vam bom za konec povedal nekaj pozitivno usmerjenega. Malce boste seveda morali razmigati svoje sive celice. Sami smo gospodarji svoje življenjske usode. POPOLNOMA SAMI. In zato se mi zastavlja vprašanje: Le kdo si upa stopiti name in po pomoti misli, da bo zaradi tega srečen? Hvala vsem za pozornost in to bi bilo za tokrat z moje strani za danes vse. Veste, saj bi še dalje razpredal, ampak sem v tem trenutku postal že lačen in žejen, pa še cigareto si moram prižgati. In kak litrček zvrniti, pa ne vode, da ne bo prišlo do pomote. Le dobro mi bodite in uživajte s polno merico.

Vedno vaš Gogi

PO ENI STRANI RADI PRAVIMO, KAKO DRUG DRUGEMU POMAGAMO, PO ISTI POTI SI PA UŽITKE KRADEMO.

027
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHA - MAKARONI S SIROM V PEČICI

foto: Biba

Potrebujemo:

250 g testenin po izbiri (najboljši za to jed so majhni polžki),
polovico čebule, 1 zavitek smetane za

kuhanje (panna de cucina), 150 g sira po izbiri (najboljši je Livada - nariban),
olje, sol, poper in začimbe.

Priprava:

Medtem ko čakamo, da zavre voda v loncu za špagete, v kozici ali ponvi popražimo na drobno nasekljano čebulo (čebulo takoj na začetku malce solimo, tako postane mehkejša, voljnjejša in odda veliko več svojega soka). Ko je čebula lepo zlata, dodamo kuhane testenine, ki smo jih predhodno skuhali v slanem kropu. Premešamo. Vzamemo pekač in si prižgemo pečico in sicer na 200°C. Testeninam in čebuli dodamo

smetano, malo pa je pustimo na stran. Pekač postavimo v pečico za 25 minut. Nato vzamemo pekač iz pečice in sir enakomerno porazdelimo po celem pekaču, s preostalo smetano poškopimo testenine s sirom, damo temperaturo na 250°C in pečemo še 10 minut. Lahko smo izvirni in čebuli dodamo stvari, ki so nam všeč in jih imamo pri roki (na drobno sesekljana paprika ali bučka). Razrežemo na kose in serviramo. Dober tek!

Biba

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Zimsko prečenje slovenskih Alp – Urban Golob
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Bralnica, Zaloška 61, Ljubljana
KDAJ: 3. 4. ob 19h

KAJ: Jasna Andrić: Oblikovalska identiteta
KJE: Cankarjev dom, prvo preddverje, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 8. 3. – 4. 4.

KAJ: Strokovno predavanje
Moj rodovnik – Peter Hawlina
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Bralnica, Zaloška 61, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. ob 19h

KAJ: Strokovno predavanje (šport)
Jamsko potapljanje – Arne Hodalič
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a, Ljubljana
KDAJ: 12. 4. ob 19h

KAJ: Zlata ptica – zbirka pripovedi s celega sveta (avtorica: Maša Kodrič)
KJE: NUK, Razstavna dvorana, Turjaška 2, Ljubljana
KDAJ: 22. 3 – 21. 4., vsak dan razen nedelje od 9h do 20h, v soboto od 9h do 14h

KAJ: Herman Pivk: Portreti
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 24. 4. – 27. 5.

Literarni večeri

KAJ: Predstavitev knjige
Življenje brez omejitev – Nick Vujičić
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 3. 4. ob 18h

KAJ: Literarno srečanje in pogovorni večer z avtorjem: Čisti ljudje – Tomo Križnar (v okviru projekta Mesto bere)
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. ob 19.30

KAJ: Literarno srečanje Pesmi – Tone Kuntner
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Bralnica, Zaloška 61, Ljubljana
KDAJ: 16. 4. ob 19h

KAJ: Literarni večer Pogovor s pisateljem Čedomirjem Deletičem
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana
KDAJ: 17. 4. ob 19.30

Janič

Razno

KAJ: Festival sodobnih umetnosti mladih
Transegeneracij 2012
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 16. – 24. 4.

KAJ: Brecljevanje – Zaslišanja
KJE: Cankarjev dom, Konferenčne dvorane M, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 17. 4. ob 20h Jani Kovačič
18. 4. ob 20h Mateja Koležnik
20. 4. ob 20h Sanja Žmavc
21. 4. ob 20h Diego Menendes

KAJ: Kulturni dogodek Kraljev ulice
KJE: Kulturni center Rog, Ljubljana
KDAJ: 23. 4. ob 18h

Prireditelji, vabljeni k objavljajanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC

3. DEL: NAVODILA ZA DETEKTIVE

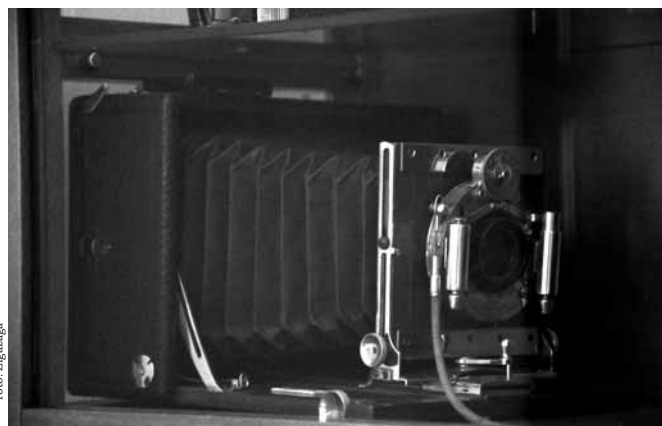

foto: Žigažaga

Na javnih prireditvah se načeloma sme fotografirati, razen v primeru, ko organizatorji tega ne želijo. Fotografije, ki nastanejo skrivoma, ko slikamo ljudi, ali ko tisti, ki so na fotografijah, tega ne opazijo, so večinoma veliko bolj pristne. Mnogi ljudje se na dejstvo, da bodo na fotografijah, odzovejo zelo po svoje. Nekateri se raje sramežljivo odmaknejo, drugi pa

se pred objektivom nastavijo tako, da je kar groza, saj se vidi vsa zaigranost situacije oziroma nepristnost fotografiranih. Vseh sicer ne morem metati v isti koš, jih je pa veliko, ki kar skačejo pred objektivom, kot da bi celo leto čakali na svojih pet minut. Zato v nekaterih primerih svetujem prikrito fotografiranje, saj so, kot že rečeno, v takih situacijah mnogi posnetki videti bolj pristni. Pa vendar, ko človek ne želi, da se ga fotografira, se tega tudi ne počne. Zato je prikrito fotografiranje včasih dvorezen meč. Zdrav razum in zdrava pamet narekujeta smiselnost fotografiranja. Vaja dela mojstra, zato je pri fotografiranju nujno stalno raziskovanje in poskušanje, tako z nastavitvami »isa«, barv, izostrevanja, časa zaslonke in odprtosti le-te. Ali pa fotografiranje med tem, ko ne gledamo v fotoaparatus, da pri svojih dejanjih nismo tako očitni. Tistim, ki večino časa fotografirate z avtomatskimi nastavitvami, odsvetujem višje kakovostne fotoaparate, saj se mi zdi, da je čar ravno v poglobljanju v nastavitve. Še naprej uspešno ustvarjanje kvalitete.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Prišel je čas urejanja vrtov (obrezovanje, prekopavanje, gnojenje). Imam izkušnje na tem področju. Za vse zainteresirane sem na razpolago na tel.: 030 678 242. Sem zanesljiv, pošten, priden. Razdalja ni ovira, pridem na dom.

Zahvaljujem se gospe Poloni Trebušak za njeno srčnost in velikodušnost, čestitko in darovane stvari za dojenčka.
(Roman, očka Amadeja)

Skupaj živimo že več let in sicer v trosobnem stanovanju. Ker nas je preveč na omejeni kvadraturi (dva para, eden od tega z dojenčkom in ena odrasla oseba ter dva prijazna psička), bi želeli najeti hišo z vrtom najraje v bližini gozda. Lahko pokličete Romana na tel.: 051 248 852 ali Vilija na tel. 070 322 731.

Prosim, če bi mi kdo podaril delujoč računalnik. Hvala.
Kontakt: 070 325 812.

Šofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701.

Sem invalid brez nog in roke. Imam dva mlajša otroka, ki ju moram preživljati, zato prosim, če mi lahko kdo odstopi prenosni računalnik, na katerem bosta otroka lahko gledala risanke.
Hvala, Luka Knez, 051 881 290

Posredovalnica rabljenih predmetov vam v mesecu aprilu ponuja lončke in vaze za spomladanske rože, jajčke, zajčke in modele za potice. Knjige, igrače in kletke za ptice. Obiščite nas na Poljanski cesti 14.

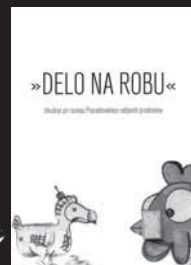
V skladišču nas ne zebe več tako, da ponovno obratujemo dva dni v tednu. Dobrodošli na skladiščnih razprodajah Ul. Milana Majcna 4, vsak TOREK in ČETRTEK od 14h do 17h.
V naši svaštarnici zelo nizke cene, možnost barantanja, velik izbor knjig in dovoljeno neomejeno brskanje.

Najlepše se zahvaljujemo Zvezi društev upokojencev Ljubljana, še posebej gospe Mateji Kožuh Novak, ki nam je velikodušno priskočila na pomoč s fotoaparatom (ob vlamu v naše prostore smo bili namreč ob večino tehničnih pripomočkov, vključno s fotoaparati)
Društvo Kralji ulice

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h-16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse.
Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

**MORDA JE REŠITEV,
ČE JE PROBLEM.
SISTEM ZABLOKIRA,
DATUM OMAHNE.
POLNILCI IN PRAZNILCI.
POSNEMANJE SLOVENIJE
JE BOLEZEN.
KMETIJA. BREZ NOVOSTI.**

PETER PITAMBAR PANGERC

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Mali traven,
- (2) mesto v Dalmaciji
(prej Kardeljevo),
- (3) izobčenec iz angl. družbe
(Hood),
- (4) turistični kraj pri Opatiji,
- (5) ruski revolucionar
Vladimir Iljič Uljanov
(1870–1924)

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

ŠALE

Zdravnik brezdomcu Tonetu: »S takšno količino pitja in kajenja se počasi ubijate!« Tone samo prikima: »To mi ustreza. Se mi nikamor ne mudi.«

Zmajček

Nekoč je živela deklica, ki je dejala, da bi za plašč iz nerca storila »vse«. Sedaj ga ima, a ga iz določenih razlogov ne more zapeti.

Miloš Mežek

Gorenjske korenine
Pepca zagleda na svojem vrtu sosedovega Janezka, kako rabuta češnje. »Ti frdamani mulc, kva pa devaš gor?« ga ježno pobara. »Saj ne devam gor, ampak dol!« ji ves preplašen odgovori Janezek.

Helena Koren

AFORIZMI

Človek je vedno na čakanju; ko se zaposli, čaka na upokojitev, ko gre v pokoj, čaka na smrt!

Gregor B. Hann

Logoped mi je predpisal novo vajo. Ponavljati si moram: biti pošten kot zares, res ni isto kot biti zares pošten.

Jurij Kunaver

Sodim med odrinjeno družbeno skupino Že drugič. Vse so popili sami.

N2

Nekatere imamo radi zato, ker so taki, kot so, druge pa, ČEPRAV so taki, kot so!

Damjana Urbas

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Marija Zajc iz Sodražice, Milena Potočnik iz Kopra, Antonija Vojvoda in Branka Botič iz Ljubljane.

MEČKATOR

★
NIK

BO PASAL EN BACARDI

GLU, GLU...

031
KRALJI
ULICE

BZZZ

BEJŽ, OSA

TAM PEJT V MERCATOR

BZZZ... MEČKATOR ?!

END

BESIM

Sem Besim, prodajalec Kraljev ulice, s prodajo pa se zelo rad ukvarjam. Pri tem delu namreč spoznam veliko ljudi, ki jih tudi spoštujem, zato se trudim biti prijazen. Če mi kdo kaj podari, rad sprejemem.

